UČITEĽSKÉ NOVINY

PERIODIKUM O ŠKOLSTVE A VZDELÁVANÍ 5/2016, 16. mája 2016 Rozširované bezplatne. Ročník LXIII

Ako to bude s minimálnym počtom žiakov v triede?

Ustanovenie o najnižšom počte žiakov v triede základnej školy sa nebude vzťahovať na triedy základných škôl zriadených len s ročníkmi prvého stupňa. Povinné minimálne počty sa nebudú uplatňovať v základných školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny ani v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským. Vyplýva to z návrhu novely zákona o výchove a vzdelávaní, ktorý predložilo ministerstvo školstva do medzirezortného pripomienkového konania.

Ako vyplýva z dôvodovej správy, určovanie najnižšieho počtu žiakov v triedach na prvom stupni základných škôl by mohlo viesť k zníženiu dostupnosti primárneho vzdelania v okolí obce s menším počtom obyvateľov. Ministerstvo školstva pritom k 15. septembru 2015 evidovalo v sieti škôl a školských zariadení 642 základných škôl zriadených len ročníkmi prvého stupňa, ktoré poskytovali výchovu a vzdelávanie 21 385 žiakom v 1 635 triedach. Uplatnením ustanovení o minimálnych počtoch žiakov v triede pre všetky základné školy by navyše mohlo dôjsť k sťaženiu prístupu k vzdelaniu v materinskom jazyku na územiach s kvalifikovaným podielom príslušníkov národnostných menšín.

(dokončenie na str. 3)

Ilustračné foto: TASR/Pavel Neubauer

V čísle nájdete

Zlatý Amos Maroš Jakim

Rozhovor

Keď sa učenie stáva zábavou

Najväčšie stretnutie učiteľov...

Výsledky externej časti maturít ukázali, čo sa musia maturanti ešte doučiť

Celkovo 44 991 žiakov sa zúčastnilo na riadnom i náhradnom termíne externej časti a písomnej forme internej časti maturitnej skúšky v tomto školskom roku. Vo všeobecnosti opäť môžeme povedať, že úspešnejší boli v testoch žiaci, ktorí si vybrali elektronické testovanie, oproti papierovému. Z matematiky boli žiaci úspešnejší v úlohách z algebry, menej sa im darilo s funkciami. V testoch z anglického jazyka sa im najviac darilo v čítaní s porozumením, v nemeckom jazyku pri úrovni B2 boli úspešnejší v úlohách z lexiky, gramatiky a v čítaní s porozumením.

Z celkového počtu žiakov, ktorí sa zúčastnili písomných maturít, bolo aj 1527 žiakov so zdravotným znevýhodnením, čo je 3,4 % zo všetkých zúčastnených maturantov.

Z počtu 726 stredných škôl bolo 654 s vyučovacím jazykom slovenským, 43 s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským, 28 s vyučovacím jazykom maďarským a 1 škola s vyučovacím jazykom ukrajinským. Elektronickej formy maturitnej skúšky sa zúčastnilo 2 317 žiakov zo 115 škôl.

Žiaci písali externú časť maturitnej skúšky v riadnom aj náhradnom termíne z vyučovacích jazykov, a to z predmetov slovenský jazyk a literatúra (41 772 žiakov), na školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín aj z predmetov maďarský jazyk a literatúra (1 818 žiakov), slovenský jazyk a slovenská literatúra (1 820 žiakov) a ukrajinský jazyk a literatúra (21 žiakov). Každý žiak povinne maturoval z jedného cudzieho jazyka, vybrať si mohol anglický jazyk, nemecký, ruský, francúzsky, španielsky a taliansky jazyk. Žiaci gymnázií povinne maturovali z cudzieho jazyka na vyššej úrovni obťažnosti, teda úrovni B2. Žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií si mohli vybrať medzi úrovňami B1 (nižšia) a B2 (vyššia úroveň). Žiaci gymnázií si mohli vybrať matematiku ako voliteľný, alebo ako dobrovoľný maturitný predmet. Žiaci stredných odborných škôl si môžu matematiku voliť iba ako dobrovoľný maturitný predmet. Externú časť maturitnej skúšky z matematiky vykonalo 6 080 žiakov.

V teste zo slovenského jazyka a literatúry bola priemerná úspešnosť testu 53,4 %, pričom žiaci píšuci papierovú formu testu dosiahli priemernú úspešnosť 53,2 %, pri elektronickej forme 56,9 %. Žiaci gymnázií dosiahli úspešnosť 66,1 % v porovnaní so žiakmi stredných odborných škôl a konzervatórií, ktorí mali úspešnosť 46,4 %. Úspešnosť nižšiu alebo rovnú 33 % v riadnom a náhradnom termíne dosiahlo 4 871 žiakov (11,7 %).

Z hľadiska obsahu testu boli žiaci najúspešnejší v literárnej zložke (gymnáziá 67,3 %, stredné odborné školy a konzervatóriá 50,1 %), nasledovalo čítanie s porozumením (gymnáziá 66,7 %, stredné odborné školy a konzervatóriá 46,6 %), najmenej úspešní boli v jazykovej zložke (gymnáziá 65,4 %, stredné odborné školy a konzervatóriá 45,0 %).

Priemerná úspešnosť testu z maďarského jazyka a literatúry bola 55,5 %. Žiaci gymnázií dosiahli vyššiu úspešnosť (66,4 %) ako žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií (47,1 %). Úspešnosť nižšiu alebo rovnú 33 % v riadnom termíne dosiahlo 136 žiakov (7,5 %).

(dokončenie na str. 2)

Ministerstvo školstva počíta s príspevkami na školy v prírode a lyžiarske kurzy aj v ďalšom roku

Vládou dotované školy v prírode a lyžiarske kurzy sa tešia veľkej obľube. Pri štarte tohto projektu evidovalo ministerstvo školstva v Eduzbere 2015 záujem o školu v prírode zo strany viac ako 59 tisíc žiakov. V zime sa lyžiarskych kurzov zúčastnilo takmer 79 tisíc detí z celého Slovenska.

Obe aktivity pre žiakov základných a stredných škôl sa spustili v tomto školskom roku, kedy od začiatku roka začalo ministerstvo školám posielať peniaze. A keďže s jarou prichádzajú školy v prírode, očakáva sa, že prvotné nadšenie zo zimného lyžiarskeho turnusu sa pretaví do letného.

V prípade škôl v prírode, pridelí ministerstvo školstva v rámci rozpočtu na rok 2016 príspevok 100 EUR na žiaka prvého stupňa základnej školy (ZŠ) alebo špeciálnej základnej školy.

Pri lyžiarskych ide o príspevok vo výške 150 EUR na žiaka druhého stupňa základnej školy (ZŠ), špeciálnej základnej školy (ŠZŠ) a pre žiakov stredných škôl v dennej forme štúdia.

Na otázku, či bude ministerstvo poskytovať príspevky na školy v prírode a lyžiarske kurzy aj v ďalšom školstvom roku, odpovedalo: „Na obe tieto aktivity má rezort vo svojom rozpočte vyčlenené finančné prostriedky, každý rok vo výške 20 mil. eur pre roky 2016 až 2018."

Ministerstvo školstva zároveň potvrdilo, že neplánuje zmenu pravidiel pri prideľovaní finančných prostriedkov ani pre školy v prírode, ani lyžiarske kurzy.

Od spustenia dotácií až do mája 2016 poskytlo ministerstvo školstva na školu v prírode 5 934 600 EUR pre 59 346 žiakov a na lyžiarske kurzy príspevok 11 316 125 EUR pre 78 356 žiakov.

Zdroj: MŠVVaŠ SR

Ilustračné foto. ***Zdroj: TASR/Dušan Hein***

V teste z matematiky boli žiaci najúspešnejší v algebre

(dokončenie zo str. 1)

Žiaci v teste zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským dosiahli priemernú úspešnosť testu 48,6 %. Žiaci gymnázií dosiahli vyššiu úspešnosť (58,1 %) ako žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií (41,2 %). Úspešnosť nižšiu alebo rovnú 33 % v riadnom termíne dosiahlo 341 žiakov (18,7 %).

V teste z matematiky boli žiaci najúspešnejší v algebre, a to žiaci gymnázií (60,4%), rovnako ako žiaci stredných odborných škôl (47,3 %). Najnižšiu úspešnosť mala časť stereometria (gymnáziá 51,7 %, stredné odborné školy 28,0 %), žiakom stredných odborných škôl robili problém aj kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika (32,3 %) a funkcie (30,7 %).

Priemerná úspešnosť testu z matematiky bola 54,3 %, pričom žiaci píšuci papierovú formu testu dosiahli priemernú úspešnosť 53,5 %, žiaci píšuci elektronickú formu testu dosiahli 59,7 %. Gymnáziá dosiahli stredne vecne významne vyššiu úspešnosť (60,4 %) ako žiaci stredných odborných škôl (36,9 %).

Maturitu z matematiky si vybralo 13,5 % všetkých maturantov, z toho bolo 73,8 % žiakov gymnázií a 26,2 % žiakov stredných odborných škôl. Gymnazisti, ktorí si matematiku vybrali ako voliteľný predmet, mali úspešnosť 60,2 %. Žiaci, ktorí maturujú z matematiky ako dobrovoľného predmetu, dosiahli úspešnosť 40,3 %.

Priemerná úspešnosť testu z anglického jazyka na úrovni B1 bola 57,5 %. Priemerná úspešnosť testu z anglického jazyka na úrovni B2 bola 63,7 %. Najlepšie výsledky dosiahli žiaci na úrovni B1 v časti čítanie s porozumením (62,1 %), žiaci na úrovni B2 v časti počúvanie s porozumením (70,5 %). V prípade žiakov na úrovni B1 nasledovalo počúvanie s porozumením (56,3 %), u žiakov úrovne B2 čítanie s porozumením (69,5 %). Najnižšiu úspešnosť dosiahli žiaci oboch úrovní, ako aj po minulé roky, v časti gramatika a lexika (B1 úroveň 54,1 %, B2 úroveň 51,1 %).

Priemerná úspešnosť testu z nemeckého jazyka na úrovni B1 bola 40,3 %. Priemerná úspešnosť testu z nemeckého jazyka na úrovni B2 bola 55,0 percent.

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci v oboch úrovniach v časti gramatika a lexika (B1 úroveň 47,1 %, B2 úroveň 60,0 %), v prípade úrovne B1 nasledovalo počúvanie s porozumením (42,5 %), v prípade úrovne B2 čítanie s porozumením (55,4 %). Najnižšiu úspešnosť dosiahli žiaci na úrovni B1 v časti čítanie s porozumením (31,4 %), žiaci na úrovni B2 v časti počúvanie s porozumením (49,6 percent).

Riadny termín externej časti maturitnej skúšky sa konal 15. – 18. marca 2016. Náhradný termín prebehol 12. – 14. apríla 2016, a to pre 120 žiakov. Žiaci, ktorí neuspeli v externej časti maturitnej skúšky, resp. v písomnej forme internej časti maturitnej skúšky v riadnom alebo náhradnom termíne, majú možnosť zopakovať vybranú časť maturitnej skúšky v opravnom termíne. Ten sa bude konať 6. – 9. septembra 2016, pričom prihlásiť sa na ňu je potrebné riaditeľovi školy do 30. júna 2016.

Výsledky škôl z jednotlivých predmetov budú zverejnené na portáli http://vysledky.nucem.sk/ koncom mája, rovnako budú ďalšie informácie o výsledkoch Maturity 2016 uverejnené na stránke http://www.nucem.sk/sk/maturita.

Zdroj: MŠVVaŠ SR

A je to tu opäť! Skúšky, písomky...

Do konca školského roka nám zostáva ešte mesiac a pár dní. Pomaličky sa pripravujeme na pokojnejšie obdobie aj u nás v redakcii. Na konci apríla sme si pripomenuli vznik našej webovej stránky www.ucn.sk. Presne 27. apríla tomu bolo rok, čo naše občianske združenie oficiálne spustilo spomínaný online magazín Učiteľské noviny.

Počas tohto obdobia navštívilo portál takmer 140-tisíc návštevníkov, čím zároveň získal množstvo stálych prispievateľov a ich počet neustále rastie. Do dnešného dňa vydal portál viac ako 4 000 príspevkov.

V tomto čísle sme okrem iného sumarizovali výsledky z externých maturitných skúšok, rozprávali sme sa s hlavnou školskou inšpektorkou o činnosti školskej inšpekcie za posledné obdobie a vyhodnotili sme pre vás anketu, ktorú sme uverejnili na našom Facebooku. Práve teraz prichádza obdobie rôznych skúšok a previerok, preto držíme všetkým (aj učiteľom a samozrejme i študentom) palce. V prípade, že sa budete s nami chcieť podeliť o zážitky, príbehy práve z tohto obdobia, napíšte nám do redakcie. Budeme len radi.

Pre letnými prázdninami sa k vám dostane ešte posledné číslo Učiteľských novín a potom sa spolu "stretneme" opäť v septembri.

Želám vám preto pokojný priebeh maturít, záverečných skúšok, písomiek a hlavne usilovných žiakov a študentov, aby ste sa spolu mohli tešiť na prichádzajúce pokojné leto.

Martina Baumann, šéfredaktorka

Titul Zlatý Amos získal učiteľ Maroš Jakim

Maroš Jakim z Obchodnej akadémie na Račianskej ulici 107 Bratislava sa 2. mája stal víťazom jubilejného desiateho ročníka populárnej celoslovenskej ankety o najobľúbenejšieho učiteľa Zlatý Amos spomedzi ôsmich finalistov. Jakim okrem putovných insígnií – žezla a koruny, získal aj finančnú odmenu 2 500 eur. Žiaci do ankety prihlásili 35 učiteľov.

„Je to neopísateľný pocit. Som dojatý a fakt som to nečakal," povedal Jakim, ktorý vyučuje telocvik. Vo finále mal spolu so žiakmi za úlohu zobraziť postavu Ľudovíta Štúra v romantickej scénke. „S pomocou žiakov a všetkých mojich kolegov sa mi rolu podarilo zvládnuť, za čo im všetkým ďakujem. Žiaci urobili scenár, navrhli kostýmy a ostatné. Ja som sa hlavne snažil, aby som im to nezbabral," povedal po prebratí insígnií Jakim.

V internetovom hlasovaní žiaci a verejnosť rozhodli o udelení titulu Amos Sympaťák učiteľovi Jaroslavovi Švestkovi z SOŠ technická zo Šurian, pričom táto škola získala titul Zlatá škola. Cenu Jána Gašperana, ktorý bol zakladateľom ankety, získala učiteľka SOŠ technická zo Šurian Mária Urbanová. Na slávnostnom finálovom večera odovzdali aj titul Naj učiteľ chémie, fyziky a matematiky, viacerí ďalší učitelia získali ocenenie Pedagóg, na ktorého sa oplatí spomínať.

Učiteľ Maroš Jakim z OA Račianska je korunovaný minuloročným víťazom ankety Pavlom Leškom (vľavo) na titul Zlatý Amos 2016.
Foto: SITA/Ivan Fleischer

Učiteľ Maroš Jakim z OA Račianska oslavuje získanie titulu Zlatý Amos 2016.
Foto: SITA/Ivan Fleischer

Predsedníčka poroty Eva Klikáčová uviedla, že desiaty ročník bol náročný, pretože učitelia a žiaci prišli výborne pripravení. Anketa má z roka na rok väčšiu obľubu a stúpajúcu úroveň. „Bola to fantastická robota. Desať rokov pripravovať takéto podujatie dá zabrať, odmenou je nadšenie a radosť žiakov i učiteľov," povedala riaditeľka ankety Renáta Vadásyová. Doložila, že po krátkom oddychu začne príprava jedenásteho ročníka a vyslovila presvedčenie, že toto podujatie oslávi aj dvadsiate výročie.

Ako uviedla Vadásyová, za uplynulých 9 rokov bolo ocenených vyše 50 úžasných učiteľov z celého Slovenska. Do ankety sa zapojilo 36 701 žiakov, 479 základných a stredných škôl, celkovo bolo 623 učiteľských nominácii a viac ako 83 000 eur získali ocenení učitelia, žiaci a školy.

Zdroj: SITA

Ako to bude s minimálnym počtom žiakov v triede?

(dokončenie zo str. 1)

Zvýšený normatív niekedy nestačí

Napriek tomu, že súčasný systém financovania je nastavený tak, aby podporoval zachovanie málotriednych základných škôl prostredníctvom zvýšeného normatívu na žiaka, niektorým základným školám nepostačuje ani tento zvýšený normatív, preto ich zriaďovatelia žiadajú o dofinancovanie v rámci dohodovacieho konania. Programové vyhlásenie vlády na roky 2016 až 2020 počíta preto s novým systémovým riešením otázky financovania škôl a školských zariadení prijatím nového

Novela zákona je plnením záväzku vlády vyplývajúceho z jej programového vyhlásenia, a to podporiť vyňatie všetkých málotriednych škôl z povinných kvót na jazykovo zmiešanom území. Selektívny prístup by však neriešil rovnakú situáciu na jazykovo homogénnom území. Zrušenie najnižšieho počtu žiakov v triedach v základných školách len s ročníkmi prvého stupňa zohľadňuje uplatnenie zásady rovnakého zaobchádzania s občanmi bez ohľadu na územie.

Optimalizácia siete škôl

Vláda plánuje podporovať efektívnosť vynakladania prostriedkov v regionálnom školstve postupnou optimalizáciou siete škôl a školských zariadení s dôrazom na druhý stupeň základných škôl a stredné školy. Pri zabezpečení vzdelávania na prvom stupni základných škôl však preferuje zohľadnenie potrieb jednotlivých regiónov, konkrétne potreby zabezpečenia maximálnej možnej dostupnosti primárneho vzdelávania.

Naliehavosť prijatia novely školského zákona vyplýva z nadobudnutia účinnosti ustanovení školského zákona od nasledujúceho školského roka, ktoré by v praxi mohli viesť k zániku málotriednych základných škôl zriadených len s ročníkmi prvého stupňa.

Novela zákona o výchove a vzdelávaní má nadobudnúť účinnosť 1. septembra.

Zdroj: SITA

Ilustračné foto: TASR/Michal Svítok

Školská inšpekcia sa plánuje v najbližšom období

V marci minulého roka sa funkcie hlavnej školskej inšpektorky ujala bývala šéfka inšpekcie v Trnave PaedDr. Viera Kalmárová. Porozprávala nám o dosiahnutých výsledkoch a zároveň prezradila, čo plánuje školská inšpekcia v najbližšom čase. Tiež prezradila niečo viac o extrémizme na školách a zisťovali sme, s akými problémami sa najčastejšie v úrade stretáva.

Pred vyše rokom ste sa ujali postu hlavnej školskej inšpektorky. S akými víziami ste vtedy išli do tejto funkcie?

Predstavu o tom, ako by mala fungovať Štátna školská inšpekcia, formovala predovšetkým situácia, v ktorej sa regionálne školstvo nachádza tá je jemne povedané viac ako komplikovaná. Som presvedčená, že inšpekcia má potenciál prispieť k pozitívnej zmene kvality vzdelávania, keďže má možnosť evalvovať školy unikátnym spôsobom, ktorý iní externí hodnotitelia k dispozícii nemajú. Nepracuje totiž iba s výsledkami, ktoré školy dosahujú, ale má možnosť pozorovať a hodnotiť cesty, ktoré k týmto výsledkom vedú pretože, že má možnosť priameho vstupu do škôl a má možnosť osobného kontaktu s aktérmi vzdelávania.

Zároveň je potrebné využiť fakt, že základná zákonná definícia funkcie ŠŠI je taká voľná, že umožňuje autonómne nastavenie systémov hodnotenia škôl, takže je v rukách ŠŠI ako efektívne to urobí. Nemá ísť o iba to, aby sme urobili zadosť zákonu, ale aby sme viac slúžili nevyhnutným potrebám a očakávaniam škôl. Platí teda, že cieľom hodnotenia škôl nemá byť iba výlučne reflexia kvality školy (hoci poskytovanie objektívneho pohľadu má svoj význam), ale hodnotenie má skutočný význam až vtedy, ak vedie školy k lepšej kvalite poskytovaného vzdelávania. To je iba jeden z našich základných cieľov a znamená veľkú výzvu. Ďalšia ambícia súvisí s kompetenciou, ktorú má inšpekcia v oblasti monitorovania a hodnotenia kvality vzdelávania, čo znamená, že tento potenciál je možné využiť na ovplyvňovanie budúceho vývoja kvality vzdelávania v krajine.

Ktoré plány sa vám doteraz podarilo splniť a v čom plánujete pokračovať ďalej? Čo všetko ste za ten rok stihli absolvovať? Čo bolo hlavnou témou školskej inšpekcie za posledný rok?

Nie je vôbec zanedbateľné, že na základe analýzy slabých a silných stránok vlastnej organizácie a poznania bazálnych a zároveň chronických problémov vzdelávacieho systému boli definované oblasti, ktorým je z personálnych a ekomických dôvodov na jednej strane možné a na druhej strane potrebné prioritne venovať pozornosť. Mienime sa zameriavať na komplexné hodnotenie fungovania škôl, pričom dôraz chceme klásť na okolnosti, ktoré sprevádzajú rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov základných a stredných škôl, ďalej mienime skúmať korelácie medzi uplatňovaním štátnych vzdelávacích programov stredných odborných škôl, ich personálnym, priestorovým a materiálno-technickým zabezpečením na jednej strane a kvalitou procesov vzdelávania na strane druhej vo vzťahu k požiadavkám budúcich zamestnávateľov. Z uvedených dôvodov sme začali cyklus hodnotenia procesov rozvíjania funkčných gramotností s cieľom identifikovať príčiny zaostávania žiakov Slovenskej republiky za priemernými výsledkami žiakov krajín OECD a navrhovať opatrenia na zlepšenie výsledkov. Cyklus bude založený na kombinácii výsledkov testovania (v spolupráci s NÚCEM-om) a identifikácii príčin vedúcich k extrémne nízkej úspešnosti v teste a v extrémne vysokej úspešnosti v teste v jednotlivých základných a stredných školách. Identifikácia príčin vzíde aj z výsledkov priamej hodnotiacej činnosti školskej inšpekcie v procese vyučovania. V tomto roku sa uskutočnilo testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl a žiakov posledného ročníka stredných škôl, pričom jeho cieľom bolo zistiť úroveň osvojených kompetencií žiakov vo vzťahu k minimálnym požiadavkám na funkčnú finančnú gramotnosť vymedzenú v NŠFG, zároveň sme identifikovali faktory, ktoré najviac ovplyvňujú úspešnosť žiakov a napokon po ďalšej fáze zisťovania mienime navrhnúť opatrenia na zvýšenie funkčnej gramotnosti žiakov v oblasti finančnej gramotnosti. Rovnakým spôsobom budeme postupovať aj v budúcom školskom roku, kedy použijeme analogické procedúry pri zisťovaní vzťahu medzi úspešnosťou žiakov v čitateľskej gramotnosti a okolnosťami, ktoré sprevádzajú vzdelávanie testovaných žiakov. Ďalšou veľkou témou je skúmanie angažovanosti škôl pri odstraňovaní príčin školského neúspechu žiakov, pričom sa mienime v najbližšom období orientovať na žiakov stredných odborných škôl.

Foto: www.ssiba.sk

Už niekoľko rokov sa ukazuje potreba citlivejšie vnímať a zaraďovať do programu inšpekčnej činnosti témy, ktoré sú celospoločensky mimoriadne významné a ktoré súvisia s nedostatočnou identifikáciou sa spoločnosti so základnými právami a slobodami, na ktorých stojí liberálna demokracia. To sú dôvody, pre ktoré sú významným prvkom inšpekčného programu témy prítomnosti segregácie vo vzdelávaní, témy miery úspešnosti zavádzania jednotlivých modelov inkluzívneho vzdelávania, témy efektivity procesov vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia so špecifickou orientáciou na ich vzdelávanie v nultých ročníkoch a pod.

Je potrebné povedať ale aj to, že existujú oveľa prozaickejšie a síce oveľa menej koncepčne náročné prvky našej činnosti, o to sú však náročnejšie na vnútornú integritu školských inšpektorov. V tomto kontexte mám na zreteli, že vedieme "vojnu" so školami, ktoré deformujú celý system vzdelávania, keďže ich konkurenčná výhoda oproti iným školám spočíva v tom, že ponúknu svojim klientom vysvedčenie, za ktorým nestojí žiadna, v škole získaná, kompetencia. S ľútosťou konštatujem, že v tomto súboji inšpekcia ťahá za kratší koniec. Považujem za trestuhodné, že podmienky pre vznik pouličného stánku boli prísnejšie ako pre vznik školy, pričom pouličný stánok je možné zrušiť jednoduchšie ako školu. Aj táto skutočnosť vypovedá o tom, akú hodnotu vzdelaniu prisudzuje slovenská spoločnosť ako celok.

Momentálne sa v našej spoločnosti stretávame často s témou extrémizmu. Je podľa vás táto problematika aj na našich školách? V akej forme sa najčastejšie prejavuje?

Človek nemusí byť ani profesionálnym sociológom alebo sociálnym psychológom, aby si uvedomil, že niečo s názormi, postojmi a niekedy aj konaním žiakov našich škôl nie je v poriadku a pritom nejde už len o sporadické excesy. Otázkou ostáva akú úlohu pri ovplyvňovaní postojov žiakov zohráva škola, lepšie povedané učitelia. Niekoľko nedávnych prípadov, ktoré sme riešili ukázali, že zrejme v dôsledku podcenenia situácie mohli v školách pôsobiť členovia skupiny Slovenskí branci, alebo učiteľ, ktorý verejne pred žiakmi prezentoval nenávistné postoje k menšinám rôzneho druhu a propagoval totalitné režimy, alebo učiteľ, ktorý pred poslednými parlamentnými voľbami agitoval v škole za svoje zvolenie na kandidátskej listine Kotlebovej ĽSNS. Ak naozaj platí, že na Slovensku približne 70 percent ľudí nemá úplne v otázkach významu práv a slobôd úplne jasno a je možné ich demagogickým pôsobením získať pre tábor extrémistov, tak potom sa oplatí „zabojovať" za to, aby mladí ľudia boli schopní vnímať svet v celej jeho zložitosti. Zatiaľ to tak zrejme nie je a svedčia o tom výsledky prieskumu, ktorý sme urobili ešte v roku 2015 v stred-

orientovať aj na žiakov stredných odborných škôl

ných a základných školách. Výsledky prieskumu boli publikované a jednoznačne z nich vyplýva, že pomery v slovenských školách nevytvárajú bariéry proti šíreniu extrémizmu.

Je extrémizmus bežný výlučne len zo strany žiakov alebo aj učiteľov? Dá sa vôbec proti extrémizmu na školách nejako bojovať?

Už som spomínala, že šíritelia extrémistických názorov nepochádzajú iba z prostredia žiakov a ich známych, ale patria k nim aj učitelia. Najúčinnejšie by zrejme bolo, keby učitelia vedeli prispieť k tomu, aby si ich žiaci s plnou vážnosťou uvedomovali, že skutočne neexistuje svet, ktorý ako niektorí tvrdia, sa dá rozdeliť na veci jednoznačne dobré a jednoznačne zlé, jednoznačne pekné a jednoznačne odpudzujúce, pričom to rozdelenie urobí niekto za nich. Obraz jednoduchého sveta je síce pre človeka pohodlný, ale človeka to oberá o možnosť slobodne si vyberať a napokon aj vybrať. A to je vždy živná pôda pre každého politického demagóga, ktorý namiesto slobodnej a uvedomelej voľby ponúkne ľuďom istoty, vrátane istoty toho, ako sa má vnímať svet. Takto nejako vznikali všetky totalitné režimy a schopnosť rozoznávať ich črty by malo byť úlohou školy.

V tomto kontexte chcem povedať, že v spolupráci s Ústavom pre výskum sociálnej komunikácie Slovenskej akadémie vied mienime uskutočniť dotazníkový prieskum u žiakov základných a stredných škôl, cieľom ktorého by bolo nájsť väzby medzi postojmi žiakov k marginalizovaným skupinám, ich poznatkami o historických udalostiach v Európe, osobnostiach, procesoch a mierou ich vnútorného stotožnenia sa s týmito udalosťami a konaním osobností. Významovým vyústením prieskumu by mal byť pohľad na to, ako používané postupy škôl mohli a skutočne aj ovplyvnili postoje žiakov.

Dokáže inšpekcia v škole vždy odhaliť formy extrémizmu?

Očakávať, že by inšpekcia preberala na seba kompetencie manažmentu škôl a ostatných pedagogických zamestnancov, by bolo naivné. Chcem tým povedať iba toľko, že samotní pedagogickí zamestnanci majú možnosť pozorovať svojich žiakov v akýchkoľvek situáciách, majú príležitosť poznať kvalitu ich vzájomných vzťahov a trávia s nimi toľko času, že je namieste očakávať, že každý problém zachytia skôr a budú ho poznať detailnejšie než školský inšpektor. Inšpekcia môže mapovať trendy v dôležitých procesoch na školách a na základe vyhodnotení ich monitorovania môže navrhovať zmeny. Pokiaľ však inšpekcia pracuje s konkrétnymi podnetmi, ktoré naznačujú, že vedenia škôl niektoré problémy ignorujú, vtedy samozrejme s pravdepodobnosťou blížiacou sa k istote vie identifikovať aj existenciu tolerovaných prejavov extrémizmu.

Do centrálnej evidencie Štátnej školskej inšpekcie prichádzajú podnety a sťažností od ľudí. Aké problémy ich najčastejšie trápia?

Problémy, ktoré trápia najmä rodičov sa v posledných rokoch nemenia. Najviac sú nespokojní s klasifikáciou prospechu a správania svojich detí, často namietajú proti ukladaniu výchovných opatrení a poukazujú na nevytváranie podmienok pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Pomerne často sa objavujú sťažnosti na nevhodné správanie sa pedagogických zamestnancov. K najzávažnejším predmetom sťažnosti patrí neúčinné riešenie agresívneho správania žiakov, prejavov šikanovania a bezmocnosť školy pri riešení správania žiakov s poruchami správania. Pomerne zaujímavým fenoménom je vyrovnávanie si účtov medzi rodičmi, ktorí majú vzájomný vzťahový problém, prostredníctvom svojich detí a školy.

Ako po roku vnímate situáciu v slovenskom školstve? Zmenila sa?

Nedá sa povedať, že by sa zmenila, dá sa povedať, že kríza zrejme iba kulminovala. Ja osobne sa domnievam, že veci zašli tak ďaleko, že sa zatiaľ nestretávajú predstavy o tom, čo treba zmeniť a prečo to treba zmeniť, kto a ako tie zmeny má vykonať. Viem, že tento výrok pôsobí čudne, ale v podstate tento názor potvrdzuje aj debata, ktorá sa rozprúdila okolo programového vyhlásenia vlády v časti o vzdelávaní, ale aj debata medzi predstaviteľmi jednotlivých iniciatív učiteľov.

Jedným zo základných problémov školstva je podľa môjho názoru skutočnosť, že zatiaľ nie je vzdelanie tou hodnotou, ktorá by bola všeobecne v našej spoločnosti zdieľaná na rozdiel napríklad od zdravia. Z toho vyplýva aj rozdielny postoj spoločnosti k lekárom a k učiteľom. Verejnosť, aj keď sa mediálne prezentujú veci inak, nestojí jednoznačne za požiadavkami učiteľov. Stačí si prečítať reakcie čitateľov na články v novinách, alebo siahnuť do korešpondencie od rodičov, ktorí píšu našej inštitúcii. Problém vidím trochu aj v rozvrstvení spoločnosti. Ľudia s nadpriemernými príjmami sú schopní zaplatiť akúkoľvek cenu za dobré vzdelávanie pre svoje dieťa. Prečo by ich mala zaujímať úroveň slovenského školstva? Ľudia s podpriemernými príjmami a tých je niekoľkonásobne viac ako tých prvých, kvalita vzdelávania príliš nezaujíma, často si neuvedomujú jeho význam pre zmenu kvality života. Jediná spoločenská vrstva, ktorá je závislá od kvality vzdelávania, ktorú poskytujú bežné školy je stredná vrstva. Otázka teda stojí tak? Ako početná je na Slovensku stredná vrstva, aké má životné preferencie, resp. či jej príjmy dovoľujú napĺňať prirodzené preferencie strednej vrstvy? Patrí ešte učiteľ do kategórie strednej spoločenskej vrstvy, ak svojimi príjmami tam nepatrí ale inými charakteristikami áno ? Odpoveď je jasná, stredná vrstva na Slovensku prežíva krízu, čo samo o sebe má negatívny vplyv na vzdelávací systém.

Na konci minulého roka sme tu mali i štrajk učiteľov a štrajkovú pohotovosť. Niektorí rodičia podporovali učiteľov v štrajku tým, že svoje deti neposielali do škôl. Vyvodili ste z toho nejaké závery? Boli vykonané týmto smerom kontroly?

Štrajk učiteľov som vnímala trochu schizofrenicky. Sčasti preto, lebo uznávam, že učitelia majú mnoho dôvodov, ktoré ich robia dlhodobo frustrovanými.

Ja osobne som sa zúčastnila protestných akcií učiteľov ešte v prvej polovici 90. rokov a nedá sa povedať, že by sa od tých čias vyriešili kľúčové problémy tejto profesie. No a z druhej strany preto, lebo si nemyslím, že načasovanie štrajku, komunikácia cieľov štrajku a niektoré jeho sprievodné aktivity boli vhodné.

Do tých menej vhodných sprievodných aktivít rátam aj postoj rodičov, ktorí odmietali posielať svoje deti škôl, čím mienili vyjadriť podporu štrajkujúcim učiteľom. Keďže bolo viac ako zjavné, že mnohé aktivity štrajkujúcich a ich podporovateľov mali aj politický podtón, čo nekritizujem, lebo objektívne to tak býva v podobných situáciách vždy, tak sme úplne vynechali z plánu inšpekčnej činnosti každú školu, ktorá bola práve v ostrom štrajku.

Neviem si predstaviť, že by Štátna školská inšpekcia, ktorej zákon priamo ukladá, aby bola vo svojej činnosti nezávislá, vstupovala nejakým spôsobom do politického súboja v prospech ktorejkoľvek strany.

Ako sa na to s odstupom času pozeráte teraz a ako vnímate situáciu po štrajku?

Rovnako ako v čase štrajku.

Keby ste si mali vybrať jeden problém, ktorý by sa mal v školstve urgentne riešiť, ktorý by to bol? Čo by ste na záver odkázali učiteľom a pedagógom na slovenských školách?

Ak by som mala definovať jeden jediný kľúčový problém našich škôl, tak poviem, že ide predovšetkým o krízu učiteľského stavu, na ktorej ale nemajú najväčší podiel samotní učitelia.

Dnes sa vo väčšine prípadov učiteľom nestane iba ten, kto ním nechce byť a to aj napriek tomu, že by ním nemal byť. Tým nechcem povedať, že v učiteľskom prostredí nemožno stretnúť výnimočných ľudí, ale nie je ich dosť. Prevládajú tí, ktorí sa zvyknú označovať ako priemerní, čo je úplne najnebezpečnejšia kategória.

Zlý učiteľ býva odstrašujúcim príkladom, výborný učiteľ býva nasledovania hodným vzorom. Ale priemerný učiteľ nevyvoláva žiadne silné emócie – ani pozitívne ani negatívne – a tým, že nepredstavuje nič, neodstrašuje ani neinšpiruje, spôsobuje to, že aj jeho žiaci budú raz prinajlepšom priemernými ľuďmi.

Na druhej strane začína byť aj naša spoločnosť orientovaná na výkon a časť verejnosti nie je s výkonom učiteľov spokojná, podobne ako oni sami, keď kritizujú výsledky slovenských žiakov v medzinárodných meraniach. Učitelia sú zmätení, uvedomujú si, že veci nefungujú, vedia, že aj oni sú nositeľmi nefunkčnosti, vadí im to, ale nevedia čo s tým. Lebo to nie je jednoduché. Problém je v tom, že hľadajú vinníka výlučne v externom prostredí, čo nevedie úplne k mobilizácii vlastných síl.

Teda kľúčové je motivovať schopných mladých ľudí, aby vstúpili do učiteľských služieb, zmeniť charakter ich výberu, vzdelávania na vysokej škole a po absolvovaní vysokej školy.

Iba motivovaní, schopní, vzdelaní mladí ľudia majú podľa môjho názoru potenciál zmeniť klímu v tých slovenských školách, kde je zmena viac ako nevyhnutná. Samozrejme, že bez zásadných zmien v odmeňovaní to nepôjde.

Za rozhovor ďakuje
Martina Baumann

Protest nespokojných zamestnancov školstva

V utorok 19. apríla sa na Námestí slobody pred Úradom vlády SR zhromaždilo vyše 7000 tisíc nespokojných pedagógov, odborných zamestnancov, nepedagogických zamestnancov a študentov zo všetkých typov a stupňov škôl z celého Slovenska. Cieľom ich stretnutia bolo vyjadrenie nespokojnosti so stavom slovenského školstva a nesúhlasu s nedostatočným platovým navýšením a finančným zabezpečením systémových zmien navrhovaných v programovom vyhlásení vlády SR.

Protest zorganizoval Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku a partnerské reprezentatívne organizácie, ktorí spoločne od roku 2012 upozorňujú na najväčšie nedostatky v školstve. Doposiaľ najvýraznejším výsledkom ich spolupráce je Deklarácia Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku a partnerských reprezentácií pôsobiacich v školstve na podporu skvalitňovania podmienok a úrovne vzdelávania a vedy v Slovenskej republike, v ktorej poukazujú na základné požiadavky v rámci regionálneho, vysokého školstva a vedy.

Pred Úradom vlády SR vystúpili: Pavel Ondek (predseda OZ PŠaV na Slovensku), Martin Putala (predseda Rady vysokých škôl), Jana Šmelková (predsedníčka Študentskej rady vysokých škôl), Iveta Majerová (podpredsedníčka OZ PŠaV na Slovensku a predsedníčka Združenia stredného školstva), Alena Petáková (prezidentka Združenia základných škôl), Anna Gondášová (predsedníčka Asociácie základných umeleckých škôl), Vladimír Crmoman a Branislav Kočan (prezident a viceprezident Slovenskej komory učiteľov), Saskia Repčíková (prezidentka Asociácie súkromných škôl a školských zariadení), Edita Horváthová (vedúca sekcie nepedagogických zamestnancov v rámci OZ PŠaV), Júlia Töröková (predsedníčka Slovenskej rady rodičovských združení), Andrej Rusnák (podpredseda OZ pracovníkov Slovenskej akadémie vied), Tomáš Kuželík (predseda Komise mladých OZ PŠaV na Slovensku), Alžbeta Štofková Dianovská (predsedníčka Asociácie výchovných poradcov) a na záver Jozef Kollár (prezident KOZ SR). Vedúci úradu zväzu Juraj Stodolovský prečítal účastníkom protestu podporné listy kolegov zo školských odborových zväzov z Maďarska, Poľska a Českej republiky. Celé podujatie moderoval Miroslav Kováč, predseda Krajskej rady základných organizácií Nitrianskeho kraja.

Protestujúci dav sa následne pohol popred Prezidentský palác k Národnej rade Slovenskej republiky. Pred NRSR vyzvali protestujúci poslancov NRSR, aby sa k nim pridali a vypočuli si ich požiadavky. Podpredseda OZ PŠaV a predseda Združenia Základného školstva František Šary na záver prečítal spoločné Vyhlásenie Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku a partnerských reprezentácií pôsobiacich v školstve k Programovému vyhláseniu vlády SR.

Po skončení protestu prijal zástupcov zväzu a partnerských organizácií predseda NRSR Andrej Danko. Spoločne diskutovali o požiadavkách z Deklarácie a o možnom navýšení finančných zdrojov na realizáciu systémových zmien a výraznejší rast platov zamestnancov školstva. Andrej Danko vyhlásil, že existuje priestor pre ďalšie rokovania a verí, že spoločne nájdu spôsob ako slovenské školstvo výraznejšie finančne podporiť, a týmzvýšiť jeho kvalitu a atraktivitu.

Vážené kolegyne, vážení kolegovia, v mene OZ PŠaV na Slovensku a partnerských reprezentácií pôsobiacich v školstve ďakujeme za Vašu osobnú účasť na proteste, ako aj za podporu tých, ktorí sa pre pracovné povinnosti nemohli zúčastniť a veríme, že sme spoločne urobili ďalší krok k splneniu našich požiadaviek.

Mgr. Juraj Stodolovský
vedúci Úradu zväzu

Platy učiteľov chcú zvýšiť od septembra o šesť percent

Platovú tarifu pedagogických a odborných zamestnancov od 1. septembra zvýšia o šesť percent. Vyplýva to z návrhu novely zákona o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, ktorú ministerstvo školstva predložilo do medzirezortného pripomienkového konania.

Predkladaným návrhom zákona má vláda plniť dva zo svojich záväzkov podľa Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2016 až 2020. Vláda sa v ňom zaviazala, že vykoná legislatívne úpravy tak, aby sa platová tarifa pedagogických a odborných zamestnancov v regionálnom školstve od 1. septembra a následne, za predpokladu realizácie zásadných vnútorných zmien v systéme výchovy a vzdelávania, od 1. januára 2018 každoročne zvýšila priemerne o šesť percent. Na základe novely zákona majú rásť aj platové tarify vysokoškolských učiteľov. O šesť percent im majú rásť platy rovnako od 1. septembra a následne každoročne od 1. januára 2018. Zákon má nadobudnúť účinnosť 1. septembra. ***Zdroj: SITA***

Apríl v znamení olympiád

Posledné mesiace školského roka už tradične patria aj celoštátnym kolám predmetových olympiád a postupových súťaží, ktoré organizuje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.

Po marcových súťažiach v chémii, španielčine, nemčine a angličtine si počas aprílových dní žiačky a žiaci zmerali sily v oblastiach biológie, fyziky, informatiky, matematiky, ľudských práv, slovenčiny, francúzštiny a ruštiny.

V tomto školskom roku sa súťažiaci, ktorí sa prebojovali až do celoštátnych kôl, stretávajú na finále v Bratislave a Banskej Bystrici. Výnimkou bola Olympiáda ľudských práv, ktorá sa konala 6. – 8. apríla v Modre. Jej víťazkou sa stala Júlia Gonová zo Súkromného gymnázia v Lučenci, ktorú z oblasti ľudských práv najviac zaujímajú témy feminizmu a rovnosti pohlaví. „Pred pár rokmi som sa začala na internete vzdelávať a stretávať sa s ľuďmi, ktorí o problematike rovnosti pohlaví rozširujú povedomie. Naozaj som si uvedomila, že je to niečo, čo je neskutočne dôležité a stále to nie je úplnou samozrejmosťou. Táto súťaž mi sprostredkovala možnosť vyjadriť svoj názor a vypočuť si názory iných," prezradila po súťaži.

Bratislavskí fyzici obhájili víťazstvo

Apríl v Bratislave odštartoval Turnajom mladých fyzikov, v ktorom svoje minuloročné víťazstvo potvrdil tím z 1. súkromného Gymnázia Bajkalská v Bratislave. „Táto súťaž učí žiakov ako pracovať v tíme, riešiť naozaj zložité úlohy, pripraviť si vystúpenie a vedieť ho aj odprezentovať a obhájiť si svoj názor. To je veľmi dôležité aj pre budúci profesionálny život študentov, bez ohľadu na to, či budú robiť fyziku, či pôjdu študovať ekonómiu alebo budú robiť právo," zhodnotil vedúci víťazného tímu Pavol Kubinec.

Na olympiáde zo slovenčiny bola najúspešnejšia Vranovčanka

Na celoštátnom kole Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry sa v tomto školskom roku stretlo 23 žiačok a žiakov v troch kategóriách. Spomedzi všetkých súťažiacich sa hranicu 50 bodov podarilo dosiahnuť len jednej z nich, Soni Kolcunovej zo Základnej školy na Bernolákovej ulici vo Vranove nad Topľou. „Na súťaž som sa pripravovala dlho a tvrdo, všetko išlo bokom. Každý deň je potrebné príprave obetovať určitý čas a ono sa to potom ukáže vo výsledku," prezradila pre organizáciu IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže ôsmačka.

Biológia oslávila päťdesiatku

Jubilejný 50. ročník Biologickej olympiády spoznal svojich víťazov v projektovej aj teoreticko-praktickej časti. V projektovej časti celoštátneho kola spolu súťažilo 42 žiačok a žiakov rozdelených do troch kategórií. V kategórii A bola najúspešnejšia Adriana Hološková z Gymnázia na Jablonskej ulici v Myjave, kategóriu B vyhral Samuel Smoter z Gymnázia sv. Mikuláša v Prešove a v C kategórii zažiaril Matej Zámečník zo Základnej školy na Školskej ulici v Spišskom Bystrom, ktorého projekt predsedníčka Slovenskej komisie Biologickej olympiády prirovnala k diplomovej práci vysokoškoláka.

V teoreticko-praktickej časti spolu súťažilo 43 žiačok a žiakov rozdelených do dvoch kategórií. V A kategórii zvíťazil Oliver Pitoňák zo Spojenej školy D. Tatarku v Poprade a v kategórii B Dominik Kopčak z Gymnázia na Poštovej ulici v Košiciach.

Víťazi biologickej olympiády. V kategórii A bola najúspešnejšia A. Hološková z Gymnázia na Jablonskej ulici v Myjave, kategóriu B vyhral S. Smoter z Gymnázia sv. Mikuláša v Prešove a v C kategórii zažiaril M. Zámečník zo ZŠ školy na Školskej ulici v Spišskom Bystrom.

Vo francúzštine sa najviac darilo Žiline a Trnave

Na celoštátnom kole Olympiády vo francúzskom jazyku sa 27. apríla stretlo v Bratislave 44 žiačok a žiakov zo slovenských škôl. Najviac medailí si domov odniesli Žilinčania – dve strieborné a dve bronzové. V tesnom závese ostali Trnavčania z Gymnázia J. Hollého, ktorí na súťaži získali tri zlaté medaily. Už po tretíkrát sa do finále dostal Jakub Juhás zo Spojenej školy, Športového gymnázia na Slančíkovej ulici v Nitre, ktorý si tento rok odniesol domov zlato. „Mám úžasných profesorov francúzštiny, ktorí ma na toto osem rokov pripravovali. Samozrejme, baví ma to a do budúcnosti s tým plánujem pracovať – s kvalifikáciou aj s týmto ocenením," prezradil po súťaži.

Striebro pre matematičku

Apríl v Banskej Bystrici odštartovali mladí matematici – do finále sa popri 33 chlapcoch prebojovalo len šesť dievčat. Jednej z nich sa však v silnej konkurencii podarilo vybojovať striebro. „Už som zvyknutá, že som jedným z mála dievčat v takýchto matematických kruhoch," priznala so smiechom Zuzana Frankovská z Gymnázia J. Hronca v Bratislave. Matematické súťaže navštevuje už od štvrtej triedy základnej školy. „Na celoštátnom kole som už tretí raz, pred dvoma rokmi som skončila piata, minulý rok sa mi darilo menej," prezradila maturantka, ktorá plánuje študovať informatiku v Edinburghu.

Aj informatici budú reprezentovať v zahraničí

Do finálovej zostavy celoštátneho kola Olympiády v informatike sa prebojovalo 30 najlepších mladých informatikov z celého Slovenska v pomere 25 chlapcov a 5 dievčat. Najpočetnejšie zastúpenie mali žiaci z Gymnázia J. Hronca v Bratislave. Zlatú medailu si však odniesol Michal Sládeček z Gymnázia Varšavská v Žiline. „Prvých trinásť umiestnených súťažiach v tomto kole pôjde na týždňové sústredenie, kde budú súťažiť a zbierať body a neskôr štyria z nich postupujú na svetovú súťaž v informatike, ďalší štyria idú na stredoeurópsku olympiádu. Vybraní súťažiaci ešte pred týmito súťažami absolvujú medzinárodný tréning, ktorý robíme s Čechmi a Poliakmi," vysvetlila predsedníčka Slovenskej komisie Olympiády v informatike Gabriela Andrejková.

Olympiádu v ruštine ovládli dievčatá

Na celoštátnom kole Olympiády v ruskom jazyku sa v dňoch 12. a 13. apríla 2016 stretlo v Banskej Bystrici 44 žiačok a žiakov z celého Slovenska. Do finálovej zostavy sa prebojovalo 28 dievčat a 16 chlapcov. Suverénne najviac bodov spomedzi všetkých súťažiacich získal Ivan Pančiak z Gymnázia na Jablonskej ulici v Myjave.

Prekvapenie na fyzikálnej olympiáde

Celoštátne kolo Fyzikálnej olympiády prinieslo milé prekvapenie. Všetkých 22 súťažiacich dosiahlo dosť bodov na to, aby sa stali úspešnými riešiteľmi, čo sa v histórii olympiády stalo po prvý raz. Zlato si odniesol Martin Gažo zo Školy pre mimoriadne nadané deti a gymnázia na Teplickej ulici v Bratislave, ktorý sa na celoštátne kolo Fyzikálnej olympiády dostal už tretí raz. „Minulý rok som bol tretí, teraz prvý. Som tu však už posledný krát, keďže som v oktáve,"prezradil maturant, ktorý sa chystá študovať na Cambridge.

Kompletné výsledkové listiny celoštátnych kôl olympiád za školský rok 2015/2016 nájdete na stránke www.olympiady.sk

Veronika Rosputinská
IUVENTA

iuventa

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

My sme sa pýtali, vy ste odpovedali...

Najviac robí učiteľom vrásky na čele zlá disciplína žiakov a slabá príprava na vyučovanie

Učiteľské noviny majú svoju stránku aj na Facebooku. Často sledujeme rôzne reakcie a komentáre na naše články práve prostredníctvom sociálnych sietí. Tie nám napovedajú, že učitelia bojujú nielen s tým, že žiaci nemajú záujem o učivo, sú nepozorní, nepripravia sa na hodinu, ale problém robí študentom i disciplína. Na FB stránke Učiteľských novín sme preto ešte v apríli uverejnili anketu pre učiteľov. Každý diskutujúci mal možnosť slobodne vyjadriť svoj názor k tejto téme, prípadne povedať vlastné skúsenosti z vyučovania. Mená uvádzame tak, ako boli zverejnené na Facebooku. Zaujímalo nás, koľkí z vás sa do ankety prihlásia svojimi postrehmi. Nakoniec nás spätná väzba milo prekvapila.

V ankete sme položili tieto otázky:

- **Aké sú najčastejšie problémy so žiakmi, s ktorými sa stretávate počas vyučovania?**
- **Je to skôr nezáujem o učivo, zlá disciplína alebo nedostatočná príprava na vyučovanie zo strany žiaka?**

Napríklad v ZŠ v Hlohovci bojuje učiteľka Michaela (používateľské meno Miška Pe) s nedostatočnou (niekedy až žiadnou) prípravou na vyučovanie a problém robí deťom aj disciplína. Ten istý problém majú aj na ZŠ v Trenčíne.

V Nitrianskej Blatnici trápi učiteľov najmä nedostatočná príprava žiakov na hodiny. „Na svojich hodinách nevidím veľký problém s disciplínou, práca na hodine je skvelá. Žiaci sa zapájajú, ale pri skúšaní to je horšie. Pritom sú deti šikovné a mali by na oveľa lepšie výsledky," vyjadrila svoj názor učiteľka ZŠ v Nitrianskej Blatnici Monika Vranová.

Renáta Jurčová zo Základnej umeleckej školy v Leviciach, ktorá učí literárno-dramatický odbor, vidí najväčší problém v ľahostajnosti študentov.

Napísali nám aj bývalí pedagógovia. „V základnom školstve v Košiciach som pôsobila od roku 1974 do konca školského roku 2015. Svoju prácu som milovala a centrum môjho života bola práca v škole. Dlhý čas som učila prváčikov a to bolo krásne obdobie v mojom živote. Po nežnej revolúcii sa situácia zhoršila. Pôsobila som aj na druhom stupni (teda sekundárne vzdelávanie) - ruský jazyk, etická výchova a ďalšie predmety. Rok som pôsobila v špeciálnej triede na Luníku IX v Košiciach a nakoniec v Seni (trieda s rómskymi žiakmi). Podmienky v školstve sú také, že som rada, že je tomu koniec a že som na dôchodku. Od septembra 2015 bolo dosť času, aby som o všetkom premýšľala. Došla som k záveru – nikdy viac by som nechcela byť v školstve, opätovne by som si nezvolila toto poslanie. Dosť žiakov je nedisciplinovaných a prístupnými metódami je to ťažké zmeniť (mám ukončenú i špeciálnu pedagogiku). Poviete si - vyhorená stará učiteľka. Želám mladým, ktorí sa na to dajú, veľa síl a optimizmu," vyjadrila svoj názor na FB bývalá učiteľka z Košíc Jaroslava Kolibárová.

Na pomoc sme si zavolali školskú psychologičku

Z reakcií sme usúdili, že sa učitelia naozaj na hodinách stretávajú veľmi často so zlou disciplínou zo strany študentov a zároveň majú v triede žiakov, ktorí prichádzajú na hodiny nepripravení. Spýtali sme sa školskej psychologičky, čo sa dá s touto problematikou robiť a ako pracovať s takýmito žiakmi.

Martina Baumann
Ilustračné foto: SITA/Gabriel Kuchta

Čo so žiakom, ktorý nejaví záujem o učivo?

Ako motivovať žiaka, aby sa dostatočne pripravil na vyučovanie? Sú to ťažké situácie, no netreba sa vzdávať. Ja osobne verím, že osobnosť učiteľa dokáže zázraky. Kľúčom k rozvoju prirodzenej túžby človeka „učiť sa" a rozvíjať sa je z veľkej miery práve učiteľ. Úprimný a nefalšovaný záujem o dieťa, jeho svet, záujmy dokáže aj z najdemotivovanejšieho dieťaťa urobiť učiaceho sa žiaka, ktorý sa rozvíja. Svojim tempom, svojimi schopnostiami, no neustále napredujúceho.

- Neexistuje človek, ktorý by nemal záujem o nič. Možno tu sa treba odpichnúť. Hľadať, čo dieťa zaujíma a prepájať to so „školskými vedomosťami". Hľadať prieniky a približovať „jeho svet" nášmu – učiteľskému.

- Ďalšou z ciest môže byť opieranie sa o silné stránky dieťaťa (ako napr. nadšenie, odvaha, vytrvalosť, tímovosť, kreativita, láskavosť, pokora, cit pre krásu, ľudskosť, humor, nádej....) a poukazovanie na to, ako mu pomáhajú neustále napredovať, zdokonalovať sa.

- Carol Dweck, významná psychologička a pedagogička, prezentuje posledné roky s veľkým úspechom teóriu „Growth Mindset"- tzv. myseľ nastavená na rast. Vo svojej teórií tvrdí, že máme buď „myseľ nastavenú na rast" alebo „fixnú myseľ". „Myseľ nastavená na rast" dokáže podľa nej zázraky práve v oblasti motivácie detí učiť sa. Zároveň tvrdí, že vieme sa jej naučiť.

- Prvým krokom je podporovať u detí proces učenia sa a tvorby a nie iba výsledok. Nechváliť talent a inteligenciu, ale tvrdú prácu a požitie správnych stratégií. Nehovoriť, „Si taký múdry!" Ale napr. „Je úžasné, koľko energie si tomuto venoval. Musel si na tom tvrdo pracovať." A podobne. Pri opačnej situácii - ak dieťaťu niečo nejde a povie: „Ale ja to neviem. Ja sa to nikdy nenaučím," - použiť čarovné slovíčko „EŠTE". Ešte to nevieš.

- Ďalšou z možností, ktoré učitelia majú, je napríklad nevystavovať len hotové práce detí ale aj diela v procese. Oceňovať teda priebeh.

Veľmi dôležitým momentom, predovšetkým pri starších deťoch, je vysvetľovanie faktu, „že mozog je ako sval, ktorý silnie a rastie priamo úmerne tomu, koľko síl a energie venujeme jeho posilňovaniu."

- Zvyšovaniu motivácie, či chuti detí učiť sa, môže pomôcť aj nastavenie takej atmosféry v triede, či priamo vo vzťahu k dieťaťu, kde neúspech alebo prekážka nie je vnímaná ako katastrofa. A je to len „zle zvolená stratégia" a „šanca niečo nové sa naučiť."

- Učme deti vytrvalosti, mať radi výzvy a správne reagovať na neúspechy. Hovorme spolu o tom, ako prekonávame prekážky, čo nám pomáha zvládať ich. Podporiť rozvoj „mysle zameranej na rast" môžu učitelia napríklad aj tým, že po niektorých písomkách či domácich úlohách sa nebudú hovoriť správne odpovede, ale každý žiak povie jednu prekážku, chybu, ktorú pri plnení úlohy mal, urobil. Vytvoríme tak atmosféru toho, že z chýb sa učíme a pomáhajú nám posúvať sa vpred.

- A asi najdôležitejším momentom pri motivácii je tzv."systém malých krokov". Stanoviť si malé, dosiahnuteľné ciele a postupne si zvyšovať ich náročnosť.

- Ako sa vysporiadať so zlou disciplínou žiakov na školách?

- Je to veľmi komplexná problematika. Pri riešení tohto javu treba zohľadniť veľa faktorov ako napríklad vek dieťaťa, osobnostnú charakteristiku, rodinné zázemie, atmosféru v triede a mnoho iných. Každý jeden problém treba riešiť individuálne, hľadať súvislosti a následne zmysluplné riešenia. Obrovskou pomocou môžu byť školskí psychológovia, ktorí vedia použiť veľa diagnostických metód alebo dobre poradiť.

- Základom pri dodžiavaní disciplíny by ale malo byť stanovenie jasných a zrozumiteľných pravidiel, ktoré treba dôsledne dodržiavať. Ďalším bodom by malo byť prejavovanie vzájomného rešpektu a úcty.

Kornélia Ďuríková
školská psychologička

Pedagogické reflexie

Aj žiaci s mentálnym postihnutím si zaslúžia kvalitné vzdelanie. Koncom apríla sa v Prešove stretlo 96 odborníkov a učiteľov z praxe na odborno-metodickom seminári s názvom Pedagogické reflexie. Ten bol zameraný na uplatnenie pedagogických skúseností učiteľov pri rozvíjaní čitateľskej gramotnosti žiakov s mentálnym postihnutím.

Išlo predovšetkým o prezentovanie skúseností učiteľov, ktorí úspešne absolvovali prvú alebo druhú atestáciu a zároveň vo svojej práci so žiakmi s mentálnym postihnutím využívajú inovatívne metódy práce, postupy, ktoré svojou skúsenosťou nadobudli alebo si ich overili ako efektívne.

Seminár bol organizovaný po prvý raz a na podnet organizátorky Teťany Ustohalovej, učiteľky pre kontinuálne vzdelávanie pre špeciálnu pedagogiku na Regionálnom pracovisku MPC Prešov. Jeho cieľom bolo podporiť učiteľov, ktorí dosahujú najlepšie výsledky v praxi nielen prostredníctvom atestačnej práce, ale aj osobne pred širšou pedagogickou verejnosťou. Okrem učiteľov z praxe vystúpili aj Ladislav Horňákz Katedry špeciálnej pedagogiky Pedagogickej fakulty PU a Juraj Kresila z Katedry komunikačnej a literárnej výchovy Pedagogickej fakulty PU. Otvorili odbornú diskusiu k problémom s terminologickým vymedzením pojmov mentálna retardácia a mentálne postihnutie, ako reakciu na terminologické nezrovnalosti, ktoré vyvolala najnovšia klasifikácia chorôb WHO.

„Za veľmi prospešný považujeme aj príspevok doc. PaedDr. Ladislava Horňáka, PhD., ktorý jasne prezentoval terminologické vymedzenia pojmov mentálne postihnutie - mentálna retardácia - duševná zaostalosť, čo je pre bežnú špeciálno-pedagogickú prax veľmi potrebné," vyjadril sa k semináru Peter Parada zo Spojenej školy internátnej v Prešove. Nasledovali prezentácie učiteľov. Význam rozvíjania fonematického uvedomovania u žiakov s mentálnym postihnutím v prípravných a nultých ročníkoch analyzoval Marcel Kočiš zo Základnej školy v Krompachoch. Predstavil aj ukážky vytvorených pracovných listov, ktoré sú zamerané práve na rozvoj fonematického uvedomovania žiakov. Mária Booková zo Špeciálnej základnej školy v Kráľovskom Chlmci predstavila množstvo užitočných a inšpiratívnych vlastných učebných pomôcok, ktoré prispievajúk rozvoju čitateľských predpokladov žiakov a stimulujú ich čitateľskú gramotnosť. Pomôcky boli k dispozícii aj vo forme výstavky.

Mária Zubková sa venovala aktivizujúcim metódam na hodinách slovenského jazyka a literatúry v šiestom ročníku v špeciálnych triedach Základnej školy v Soli, s ktorými má pozitívnu skúsenosť v pedagogickej praxi.

Na záver vystúpila Dalma Strausz zo Špeciálnej základnej školy Odborárska v Košiciach a predstavila metódu splývavého čítania a svoje praktické skúsenosti, predovšetkým so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Prvý ročník seminára účastníci ocenili s veľkou spokojnosťou, a to nielen s jeho organizáciou, ale najmä s námetmi, postupmi, metódami práce či s ponukou nápaditých pomôcok pre žiakov s mentálnym postihnutím. Za všetkých jedna spätná väzba v písomnej podobe od účastníčky: „Každý učiteľ, ktorý má záujem o nové možnosti vzdelávania a hľadá nové, inovatívne metódy vyučovania si na tomto podujatí našiel to svoje. Seminár sa niesol v duchu nápadov a inšpirácii pre moju pedagogickú prax" zhodnotila seminár Jana Cehlárová zo Spojenej školy v Poprade.

Teťana Ustohalová
učiteľka pre kontinuálne vzdelávanie pre špeciálnu pedagogiku MPC

Výchova nevýchovou

„Niekto mi to vždy pripomenie, niekto na to myslí za mňa." Alebo „Urobím, až mi povie." Takéto reakcie má za následok cesta zákazov a príkazov. Aká je teda správna metóda výchovy detí? Metodicko-pedagogické centrum (MPC) uskutočnilo inšpiratívny seminár určený pre vychovávateľov, ktorý opísal vychovávanie nezvyčajnou metódou – nevýchovou.

Foto: MPC

Seminár bol inšpirovaný českým projektom Výchova nevýchovou, kde je princípom, aby rodič a dieťa mali krásny vzťah a boli skutočnými partnermi. Chápe fakt, že dieťa sa učí najmä napodobňovaním. Konal sa v piatok 6. mája v Regionálnom pracovisku MPC Banská Bystrica a zúčastnilo sa ho 40 vychovávateliek zo školských klubov detí pri základných školách banskobystrického regiónu. Počas dopoludnia sa im venovali lektorky a metodičky zo školských klubov Marianna Danišová, Anna Šopoňová, Jana Körtvélyesiová a Gabriela Zábušková z MPC, ktoré odovzdávali dobré skúsenosti vlastnej pedagogickej praxe. Zaoberali sa súvisiacimi témami, ako vychovávať deti na partnerskej úrovni, či ako vytvárať pozitívne pracovné prostredie v školskej družine.

Seminár bol inšpiratívny aj pre začínajúce vychovávateľky. „Pre mňa ako začiatočníka je veľké plus vypočuť si nové poznatky, rady a skúsenosti od skúsenejších kolegýň. Atmosféra bola výborná najmä preto, že sme sa mohli zapájať do riešenia situácií," vyjadrila sa Jana Zipserová, ktorá má zatiaľ ročnú prax.

Výchova Nevýchovou je projekt akreditovaný Ministerstvom školstva ČR určený predovšetkým pre rodičov. Po konzultácii s autorkou projektu Katkou Královou sa lektorky pokúsili vybraté princípy partnerskej výchovy odporučiť realizovať v práci vychovávateľov. Vysvetlili sa základné postupy Nevýchovy ako napríklad: naučiť sa vyjadrovať svoje pocity, zmeniť svoje návyky, či to, že dieťa je múdre od prírody a nemali by sme ho učiť nefunkčným veciam, ktoré mu bránia v spokojnosti a šťastí a iné.

Tri najväčšie omyly vo výchove podľa Nevýchovy:

1. omyl: Nie je zodpovedný, musím na neho dozrieť - je potrebné sa zamyslieť čo je príčina a čo dôsledok

2. omyl: Ohýbanie pravdy namiesto vyjadrenia vlastnej potreby - to sú starosti dospelých, nebudem ho tým zaťažovať

3. omyl: Nastavím mu hranice, nech vie, čo smie a čo nie – vonkajšie hranice zväzujú, dieťa potrebuje bezpečný priestor a slobodu

Základné princípy Nevýchovy:

- Nemoralizujte, nehovorte dieťaťu, čo je dobré a čo je zlé, namiesto toho sa vyjadrite čo sa vám páči, nepáči
- Dieťa nič nepotrebuje, všetko má, čo nemá, o to vie požiadať, nepýtajte sa ho neustále, čo by chcelo, ani ho nekomandujte. Dôverujte mu, že sa vie o seba postarať, neprekážajte mu, ak vás nepotrebuje
- Výchova je hra, výchovu a dokonca aj ťažké situácie si môžete užiť
- Dieťa je náš partner, ak máme potrebu zaňho rozhodovať, aby sme mu zariadili život, okrádame ho
- Ste skvelý pedagóg, to neznamená, že ste dokonalý.

Lucia Maková, MPC
zdroj foto: MPC

Chceme učiteľov inšpirovať k inovácii

V polovici mája spúšťa Nezisková organizácie EDULAB svoj nový projekt pod názvom „Moja prvá škola“ (www.mojaprvaskola.sk). Jeho cieľom je ponúknuť všetkým učiteľom na prvom stupni základných škôl moderné učebné materiály. O motivácii spustiť takýto projekt, ale aj o cieľoch projektu a jeho prínose pre učiteľov hovorí Ján Machaj, riaditeľ EDULAB-u.

Ako by ste stručne charakterizovali projekt „Moja prvá škola“? O čo v ňom ide a aký je, podľa Vás, jeho hlavný prínos pre učiteľov?

Projekt Moja prvá škola je najväčší projekt svojho druhu pre učiteľov a žiakov prvého stupňa základných škôl. Jeho hlavný cieľom je inšpirovať učiteľov k inovácii. Učitelia dostanú bezplatnú podporu v podobe metodiky, učebných materiálov a didaktických pomôcok, spolu s praktickým seminárom. Všetko je vytvorené učiteľmi pre učiteľov so zreteľom na slovenské podmienky, takže veríme tomu, že budeme inšpirovať.

Hovoríte o metodickej príručke pre učiteľov prvého stupňa. V čom je táto príručka odlišná od ostatných podobných materiálov pre učiteľov?

Metodická príručka obsahuje viac ako 200 inšpiratívnych aktivít, ktoré môžu prvostupniari hneď využiť vo výučbe. Veľká časť aktivít je priamo napárovaná na digitálny vzdelávací materiál, ktorý je okamžite prístupný. Učiteľovi teda odpadáva práca s vyhľadávaním materiálov. Autormi aktivít sú učitelia z praxe a garantom sú pedagógovia z Pedagogickej fakulty Prešovskej Univerzity, takže sa učitelia môžu spoľahnúť na to, že všetky aktivity sú didakticky správne, veku primerané a realizovateľné v praxi.

Metodická príručka je previazaná na nový digitálny vzdelávací obsah. V čom vidíte jeho prínos

pre výučbu na prvom stupni ZŠ?

Digitálny vzdelávací obsah z portálu Kozmix.sk je unikátny tým, že je to jediná komplexná sada vzdelávacích materiálov pre prvý stupeň základnej školy.

Digitálne materiály sú pre žiakov na prvom stupni vhodným doplnkom ostatných vzdelávacích aktivít, pretože takéto učenie je zábavné, motivujúce a názorné. Hlavná postavička Kozmix a jeho kamaráti navyše ponúkajú našim najmenším žiakom zaujímavý príbeh, ktorý je o vzájomnej pomoci a chápaní sveta okolo nás.

Deklarujete, že projekt učiteľom neponúka iba samotné učebné materiály. S čím všetkým môžu prihlásení učitelia ešte počítať?

Okrem spomínaných metodík Moja prvá škola je to aj prístup na vzdelávací portál Kozmix.sk, možnosť účasti na seminári, cestovateľské súťaže pre učiteľov, sadu bádateľských projektov, ktoré ponúkneme učiteľom od septembra. Všetky spomínaná služby a materiály sú pre učiteľov bezplatné. Samozrejme, že počas trvania projektu môžu učitelia už tradične rátať s profesionálnou podporou zo strany Edulabu a našich lektorov. ***Milan Kisztner***

Dnešní školáci sa narodili do digitálneho sveta

Jedným zo spoluautorov metodickej príručky, ktorú v rámci projektu „Moja prvá škola“ učitelia získajú, je aj Mgr. Zuzana Berová. Ako bývalý pedagóg sa medzičasom vypracovala aj na skúsenú autorku, veď pre školy tvorí už viac ako dvadsať rokov, počas ktorých vydala, spolu s manželom, takisto známym pedagógom a autorom Doc. RNDr. Petrom Berom, PhD., desiatky pracovných zošitov a učebníc.

Čo si myslíte o metodickej príručke Moja prvá škola. Aká je jej kvalita?

Skvelá hodina sa od dobrej hodiny líši rovnako ako skvelé jedlo od dobrého jedla. Častokrát je to drobnosť, iný postup, iné ingrediencie, ktoré výrazným spôsobom zmenia to ako nám to chutí. Metodika Moja prvá škola je vlastne taká kuchárska kniha, v ktorej odborníci prezrádzajú svoje tajné tipy ako z dobrej hodiny urobiť skvelú.

Aké konkrétne praktické využitie môže učiteľ od metodiky očakávať?

Verím, že učitelia nájdu v metodike tipy a inšpirácie na konkrétne aktivity, ktoré môžu realizovať na vyučovaní. A to nielen pri ukážkach a lekciách DVO, ktoré sú spracované v metodike, ale aj s iným obsahom. Častokrát sa nám v škole stane, že (zavalení každodennou rutinou) opakujeme stále dookola tie isté postupy. Aj napriek tomu, že nebavia ani nás ani našich žiakov a niekedy neprinášajú želaný efekt. Vtedy je dobré mať po ruke materiál, do ktorého môžeme nahliadnuť a ktorý

veľmi rýchlo a veľmi jednoducho nasmeruje naše myslenie iným smerom. Inšpiruje nás vyskúšať iné metódy a formy práce.

V čom vidíte prínos spojenia digitálneho vzdelávacieho obsahu a výučby matematiky?

V prvom rade si treba uvedomiť, že deti, ktoré teraz sedia v školských laviciach sa narodili do digitálneho sveta, a na rozdiel od učiteľov, je pre nich toto prostredie úplne prirodzené. Zapájanie digitálneho vzdelávacieho obsahu do vyučovania (nielen matematiky) by teda malo byť samozrejmosťou. V rozsahu, ktorý umožňuje technické vybavenie triedy a školy, zloženie triedy, obsah preberaného učiva a vzťah učiteľa k digitálnym technológiám. Ak sa vrátim ku svojej paralele k jedlu, tak DVO by mohlo byť takým tým skvelým korením. A preto s ním treba opatrne - aby sme to jedlo neprekorenili :).

Milan Kisztner

Minister chce posilniť uznávanie neformálneho vzdelávania

Minister školstva Peter Plavčan (na snímke TASR/Jakuba Kotiana) chce posilniť uznávanie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa. Ako minister povedal pre agentúru SITA, ambíciou je, aby človek mohol preukázať zriadenej komisii svoje vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré nadobudol nielen z formálneho či neformálneho vzdelania, ale aj informálneho učenia sa.

Informálne učenie je pritom neinštitucionálne vzdelávanie chápané ako celoživotný proces získavania vedomostí, zručností a postojov v každodennom živote. Tieto vedomosti, zručnosti či kompetencie by mu následne komisia mohla uznať a získal by certifikát o kvalifikácii, prípadne aj stupeň vzdelania.

Uznávanie vedomostí, zručností a kompetencií z neformálneho vzdelávania či informálneho učenia sa je podľa Plavčana európsky trend. Minister zároveň pripomína, že niečo sa už podarilo v zákone o uznávaní odborných kvalifikácii.

"Ak v súčasnosti príde na Slovensko migrant a nemá doklady o vzdelaní,

máme spôsob, ako zistiť jeho stupeň vzdelania. Môže sa tak zaradiť do procesu vzdelávania a získať európsky doklad o vzdelaní. Získa tak nepredstaviteľné prínosy pre svoj budúci život v Európe", hovorí Plavčan s tým, že takýto systém by chcel zaviesť v širšom rozsahu aj pre uznávanie kvalifikácií pre pracovný trh. Ľudia by tak na základe preukázania svojich vedomostí, zručností a kompetencií mohli získať kvalifikáciu, ktorá by bola uplatniteľná na trhu práce pri získavaní zamestnania. ***Zdroj: SITA***

Moderné didaktické materiály od učiteľov pre učiteľov

Metodické príručky prepojené na digitálne vzdelávacie materiálymôžu teraz bezplatne získať všetci učitelia na prvom stupni základných škôlna Slovensku. Umožní im to nový projekt Neziskovej organizácie EDULAB s názvom „Moja prvá škola“ (www.mojaprvaskola.sk).

Významne sa tak dopĺňa ponuka učebných materiálov určených na prípravu vyučovacích hodín pre učiteľov prvého stupňa základných škôl a ich realizáciu s využitím digitálnych vzdelávacích materiálov. Učiteľ, ktorý teda hľadá inšpiráciu a odpoveď na otázku, ako odučiť danú tému svojho učebného predmetu s rešpektovaním štátneho vzdelávacieho programu, s použitím odporúčaných, no aj nových a zaujímavých motivačných metód a foriem, má teraz možnosť nájsť odpovede práve v novej metodickej príručke.

Čo ponúka metodická príručka

Nová metodická príručka obsahuje viac ako 600aktivít na výučbu viac než tridsiatich tém zo Štátneho vzdelávacieho programu. Recenzentmi publikácie sú odborníci z Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove pod vedením dekanky doc. Ing. Jany Burgerovej, PhD.A v čom je táto metodická príručka odlišná od ostatných, určených pre učiteľov? Okrem toho, že rešpektuje inovovaný vzdelávací program, v zmysle jeho vzdelávacích cieľov a štandardov, prináša navyše možnosť použitia metód a foriem vzdelávania vychádzajúcich z najnovších svetových trendov a inšpiratívnych pedagogických impulzov zo zahraničia. Autori použili nielen tradičné metódy – výkladovo-ilustratívnu, výkladovo-problémovú, reproduktívnu či heuristickú. Venovali sa aj formám a metódam, ktoré považujú v našich pomeroch za inovatívne. Pripravili metodické modely, scenáre použiteľné pri konkrétnych učebných príležitostiach. Tieto scenáre či aktivity sa venujú vybraným témam – učivám v jednotlivých učebných predmetoch.

Medzi metódy, ktoré autori považujú za viac než inšpiratívne a motivačné, patria dozaista rozprávanie príbehu (storytelling), rovesnícke vzdelávanie, rolové hry, problémové či projektové vyučovanie, gamifikácia.

Nezanedbali ani zvláštne formy výučby a didaktické prostriedky v zmysle usporiadania procesu výučby. Okrem bežne zaužívaných foriem, ako napr. rozhovor, demonštrácia, samostatná a skupinová práca, sa v aktivitách objavujú aj formy ako obrátené vyučovanie, outdoorové vyučovanie, či tímová spolupráca. Obsahovo je metodická príručka členená do siedmich častí, rešpektujúc vzdelávacie oblasti štátneho vzdelávacieho programu. V jednotlivých vzdelávacích oblastiach sa venuje vybraným učebným predmetom a učivám – témam, ktoré sú spracované do podoby konkrétnych učebných situácií (figúr).

Kozmix.sk je prvý digitálny edukačný obsah určený pre prvý stupeň základných škôl

Na uvedených učebných materiáloch je unikátne aj prepojenie metodík s digitálnym edukačným obsahom, ktorý je prvým svojho druhu pre vekovú kategóriu žiakov na prvom stupni základnej školy na Slovensku. Týmto sa vlastne dostáva práca s digitálnym edukačným obsahom, rôznymi tabletovými aplikáciami a pojmovými mapami medzi bežné didaktické prostriedky. A rovnako ako pri publikácii, aj digitálne vzdelávacie materiály sú garantované odborníkmi s Pedagogickej fakulty Prešovskej Univerzity.

Pre spestrenie budú žiakov digitálnym vzdelávacím obsahom sprevádzať animované postavičky, každá s vlastným charakterom a zameraním. Ich úlohou bude prerozprávať deťom príbeh vesmírneho stroskotanca Kozmixa, ktorému na planéte Zem pomáhajú jeho noví kamaráti. Príbeh slúži ako úvod a motivácia do štúdia.

Učitelia pre učiteľov

Učebné materiály, ktoré sú súčasťou projektu„Moja prvá škola“ sú unikátne vo viacerých ohľadoch. Napríklad, už len tým, že priich príprave spolupracovali učitelia z praxe, akademici a didaktici, čo je v našich pomeroch stále nie celkom bežná prax. Všetci títo odborníci spojili svoje skúsenosti a odborné vedomosti, aby pre učiteľov pripravili ojedinelý učebný materiál. Recenzentmi publikácie sú odborníci z Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove pod vedením dekanky doc. Ing. Jany Burgerovej, PhD. „Materiál považujeme za kvalitný doplnkový učebný zdroj, ktorý vnímame ako snahu o inováciu učebného obsahu, s cieľom zvýšiť motivácie žiaka prostredníctvom jemu obľúbených informačných technológií,“ povedala Jana Burgerová.

Obidve časti, príručka aj digitálny edukačný obsahsú vzájomne prepojené, dopĺňajú sa a tvoria jeden celok.Pri príprave spomínaných materiálov bolo snahou všetkých zúčastnených autorov a gestorov ponúknuť učiteľom netradičné námety na aktivity, ktoré reflektujú jednotlivé učivá a tematické celky inovovaného štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie na 1. stupni základnej školy.

Didaktické materiály pre základné školy nadväzujú na úspech medzi materskými školami

Výrazný záujem pedagógov o metodické materiály prepojené na digitálny vzdelávací obsah potvrdil užpredchádzajúci projekt EDULAB-u určený učiteľom v materských školách - Škôlka hrou. V prieskume medzi týmito učiteľmi až 93% uviedlo, že dodané metodické materiály boli veľkým prínosom pre ich pedagogickú prax.Za ich najväčšie prednosti označili to, že uľahčujú prácu pedagóga, sú jednoduché na použitie a až 92% respondentov uviedlo, že by uvítalo podobnú metodiku aj na ďalšie témy.

Učitelia prvého stupňa základnej školy, ktorí sa do projektu „Moja prvá škola“zapoja, získajú metodické materiály a prístup k digitálnemu vzdelávaciemu obsahu bezplatne. V projekte sa počíta aj s podporou učiteľov vo forme školení a pestrými sprievodnými aktivitami vo forme súťaží pre školy, učiteľov aj žiakov.

Milan Kisztner

Študentov s víťaznými nápadmi prijal prezident

Prezident Andrej Kiska prijal študentov s víťaznými podnikateľskými nápadmi. Kým pred niekoľkými rokmi medzi študentskými nápadmi bodovali tričká, plesy či bufety, dnes sú to produkty, ktoré často hraničia s patentmi. Žuvačka na chudnutie, univerzálny diaľkový ovládač, stolička so senzorom upozorňujúca na správne držanie tela, ekologická dokovacia stanica, či ďalšie inovatívne produkty. To sú niektoré z víťazných nápadov slovenských študentov ocenených v rámci 21. ročníka súťaže JA Veľtrh podnikateľských talentov a ďalších súťaží JA Slovensko. Nádejných mladých podnikateľov s ich učiteľmi 2. mája v Bratislave prijal prezident SR Andrej Kiska.

„Na Slovensku máme mnoho talentovaných a schopných mladých ľudí. Keď si kladieme otázku, čo spraviť, aby z vás mladých vyrástli tí najúspešnejší, rád opakujem, že najdôležitejšie je nebáť sa zobrať si život do svojich rúk. Ukázať, že v niečom dokážem byť ešte lepší. Ak sú pedagogickí pracovníci a ďalší ľudia ochotní pridať ešte niečo viac, ako dáva škola samotná, dokážeme z našich mladých ľudí spraviť špičkových nielen na Slovensku, ale aj v celom svete," uviedol Kiska v príhovore. Do Bratislavy prišli najlepší z takmer 25-tisíc študentov základných a stredných škôl, ktorí v tomto školskom roku absolvovali programy a projekty neziskovej vzdelávacej organizácie JA Slovensko.

„Študenti základných a stredných škôl v programoch JA Slovensko prichádzajú s nápadmi, ktoré sú konkurencieschopné, zaujímavé, do veľkej miery aj inovatívne a tvorivé a reálne už dosahujú výsledky aj na medzinárodnej úrovni," povedal generálny riaditeľ organizácie Adam Šepetka. JA Slovensko podporuje a rozvíja vo svojich vzdelávacích programoch a projektoch prierezové kompetencie, ktoré pomáhajú mladým ľuďom rozvíjať ich schopnosť tvorivo myslieť a inovovať, posilňujú ich aktívnosť, pružnosť, samostatnosť, schopnosť riadiť projekty a dosahovať výsledky. Po viac ako 20 rokoch pôsobenia na Slovensku, môže organizácia poukázať na pozitívny vplyv podnikateľského vzdelávania, ktorý potvrdzuje stále viac dôkazov, že

Prezident A. Kiska prijal najlepších študentov zo základných a stredných škôl, ktorých podnikateľské nápady boli najúspešne-

mladí ľudia, ktorí absolvujú tieto programy, si vo väčšej miere osvoja podnikateľské postoje, získajú zamestnanie skôr po ukončení štúdia alebo si založia firmu a časom vytvárajú nové pracovné miesta.

Školy, ktoré majú záujem zapojiť sa do týchto programov od budúceho školského roka, môžu tak urobiť vyplnením prihlášky do konca júna 2016 na webovej stránke JA Slovensko.

JA Slovensko už od roku 1992 poskytuje mladým ľuďom od 6 rokov nadštandardné podnikateľské, ekonomické a finančné vzdelávanie formou zážitkového učenia. Programy ponúkajú preventívne riešenia pre zamestnanosť mládeže. V súčasnosti má JA Slovensko viac ako 280-tisíc absolventov.

Adam Šepetka
www.jaslovensko.sk

Žijeme a tvoríme spoločne alebo 32 dní života vo Fínsku

Súkromná stredná umelecká škola animovanej tvorby v Bratislave sa venuje výučbe animovanej tvorby, grafického dizajnu, fotografického dizajnu, odevného dizajnu a obrazovej a zvukovej tvorbe- kamera, zvuk, strih. Jej absolventi získavajú na medzinárodných festivaloch a súťažiach významné úspechy. Vybraní 6 študenti mali možnosť spoznať zblízka krajinu tisícich jazier a polárnej žiary - Fínsko. Študenti absolvovali odbornú stáž v malom mestečku Raahe. Stáž sa uskutočnila v rámci programu Erasmus+, financovaného Európskou úniou.

V partnerskej škole mali možnosť zdokonaliť sa vo svojich študijných odboroch a v interkultúrnom prostredí rozvinúť svoje akademické a jazykové znalosti. Účastníci mobility si mali možnosť vyskúšať tradičné tlačiarenské techniky – serigrafiu a lept. V audiovizuálnom štúdiu kreatívne pracovali na tvorbe audiovizuálnej nahrávky. Animátori pracovali s animačným softvérom Toon Boom a s platformou na tvorenie počítačových hier Unity 5.

Vo voľnom čase absolvovali Deň otvorených dverí fínskych umelcov v Oulu a navštívili Santa Clausa v dedine Rovaniemi za polárnym kruhom.

V partnerskej škole mali možnosť zdokonaliť sa vo svojich študijných odboroch a v interkultúrnom prostredí rozvinúť svoje akademické i jazykové znalosti. Úspešne spolupracovali so študentmi s odlišným kultúrnym zázemím a naučili sa presadiť v novom prostredí. Konfrontovali sa s vedomosťami fínskych študentov, ocenili vysokú úroveň fínskeho školstva a uvedomili si, že škola, ktorú navštevujú ich vedie správnym smerom.

Študijný pobyt absolvovali v anglickom jazyku, čo je motiváciou k ich ďalšiemu zdokonaľovaniu sa v ňom a výzvou pre všetkých študentov ovládať cudzí jazyk , ktorý otvára dvere svetu a novým možnostiam.

Naučili sa väčšej samostatnosti a zodpovednosti. Do života získali skúsenosti, ktoré ich môžu motivovať v dosiahnutí úspešnej kariéry, získali nové priateľstvá, ktoré môžu byť v ich živote inšpirujúce.

Zuzana Štochmalová

Študenti Súkromnej strednej umeleckej školy animovanej tvorby vo fínskom Raahe.

Stredoškoláci na stupni víťazov

Úspešná reprezentácia Slovenska v americkom Texase

Miriam Feretová a Samuel Smoter. Len šestnásťroční stredoškoláci a už majú za sebou svetový úspech. Ich um predčil mnohých rovesníkov a slovenská vlajka viala na počesť dvoch bronzových umiestnení na prestížnej celosvetovej projektovej olympiáde I-SWEEEP, International SustainableWorld (Energy, Engineering&Environment) Project Olympiad v Houstone, štát Texas v USA. Súťaže sa zúčastnili ako víťazí národného finále Festivalu vedy a techniky AMAVET, ktorý už 18 rokov organizuje Asociácia pre mládež, vedu a techniku.

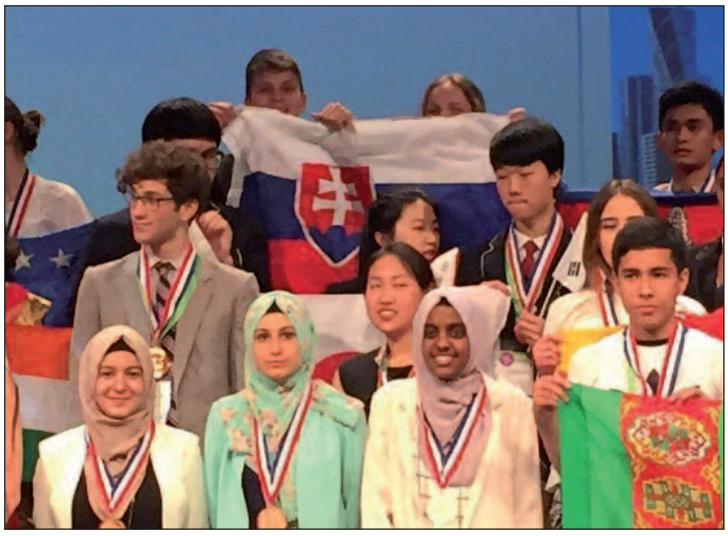

Študenti Gymnázia sv. Mikuláša v Prešove reprezentovali Slovensko a AMAVET s dvoma environmentálnymi projektmi: Miriam Feretová – Vplyv znečistenia ovzdušia na výskyt bioindikátora RhytismaacerinumL. a jeho potenciálne využitie v produkcii biomasy a Samuel Smoter – Eliminácia ťažkých kovov vo vodnom médiu prostredníctvom adsorbentov na báze zeolitu. Naši mladí vedci svojimi projektmi demonštrovali, že dobré nápady a um zo Slovenska čoraz viac prenikajú do sveta a malej krajinke v srdci Európy nie je ľahostajná ochrana prírody už vo vzdelávaní stredoškolákov.

Miriam spomína na reprezentáciu s hrdosťou: „Vo WestinOaks, kde sme boli ubytovaní, sme sa zúčastnili veľkého otváracieho ceremoniálu, kde sme niesli aj našu slovenskú vlajku. Prvý deň prezentácií, podobne ako u nás na Festivale vedy a techniky AMAVET, bol pre verejnosť. Našu krajinu sme v tento deň reprezentovali v národných krojoch. Projekty sme predstavili mnohým národom z celého sveta. Celkovo sme z toho mali veľmi dobrý pocit, nakoľko boli všetci milí a zaujatí.“

Samuela zaujali hodnotitelia: „Nasledujúci deň sme prezentovali naše projekty pred porotcami. Ku každému prišli až siedmi. Všetci hodnotitelia boli veľkými odborníkmi vo svojom odbore, či už to bolo znečistenie ovzdušia, vody a pôdy, prevencia pred chorobami, inžinierstvo alebo energia. Z porotcov sme mali veľmi dobrý dojem – všetci boli objektívni, rozumeli problematike, ktorou sa naše projekty zaoberali a celkovo aj našim prácam. Veľmi dobre sa s nimi diskutovalo o našich environmentálnych zisteniach a dôkazoch.“ Na súťaži sa obidvom podarilo vyhrať bronzové medaily v kategórii Environment – Management &Pollution, kde súťažili so stovkou konkurenčných projektov! Celkovo sa na súťaži prezentovalo 385 projektov zo 62 krajín sveta.

Jeden z ďalších dôkazov, že do vzdelania na Slovensku sa oplatí investovať! Môžu za to nielen rodičia a pedagógovia, ale úžasnú príležitosť študentom zúčastniť sa celosvetových vedeckých súťaží vytvára každoročne Asociácia pre mládež, vedu a techniku. Neformálne vzdelávanie občianskeho združenia AMAVET sa však nezaobíde bez pomoci tých, ktorí potrebu vzdelávania vedia podporiť aj finančne. Vďaka patrí najmä Slovenským elektrárňam, a.s. za dlhoročnú spoluprácu.

Účasť v USA podporila aj Nadácia Tatrabanky. Na projektoch spolupracovalo Výskumno-výstavné a informačné centrum bioenergie a Technická univerzita Košice.

O organizácií AMAVET

Asociácia pre mládež vedu a techniku je vyhlasovateľom celoštátneho finále stredoškolských vedeckých a výskumných projektov Festival vedy a techniky AMAVET, s právami vysielať víťazov na súťaž I-SWEEEP. Ďalšie informácie sú k dispozícii na internetových stránkach
www.amavet.sk
a www.festivalvedy.sk

Ján Nemec

MLADÝ TVORCA 2016

SOŠ strojnícka Skalica a podnik INA SKALICA spol. s r.o. majú najlepšiu spoluprácu na Slovensku

26. apríla 2016 začal v priestoroch výstaviska Agrokomplex v Nitre 24. ročník celoštátnej prezentačnej výstavy stredných odborných škôl Mladý tvorca 2016. Podujatie pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky a ministra školstva, vedy, výskumu a športu organizuje Ministerstvo hospodárstva SR.

Stredné školy prezentujú odbornú prípravu žiakov, duálny systém vzdelávania a spoluprácu so zamestnávateľskou sférou. V rámci slávnostného otvorenia výstavy pripomenul vo svojom príhovore potrebu vzdelávania mladých ľudí s následným uplatnením na trhu práce minister práce, sociálnych vecí a rodiny. Spolupráca škôl so zamestnávateľmi v odbornom vzdelávaní a príprave je nevyhnutnou súčasťou prípravy kvalifikovanej a motivovanej pracovnej sily.

V rámci otvorenia výstavy boli ocenené školy, ktorých spolupráca s podnikmi nemohla zostať bez povšimnutia. V kategórii „Najlepšia spolupráca SOŠ so zamestnávateľskou sférou“ si najvyššie ocenenie, 1.miesto a cenu ministra hospodárstva SR odniesli skalickí strojári, SOŠ strojnícka Skalica a podnik INA SKALICA spol. s r.o..

Riaditeľka školy Ing. Žaneta Sirková ocenila podporu podniku vo výchove a vzdelávaní budúcich strojárov, podporu v oblasti stredného odborného vzdelávania, rozvoj odborného vzdelávania a prípravy, systému duálneho vzdelávania a propagáciu nedostatkových odborov strojárskeho zamerania. Podnik je maximálne naklonený vzájomnej spolupráci so školou, ktorej budúcnosť absolventov nie je ľahostajná. Oceňuje všetky aktivity, ktoré vedú k uplatneniu mladých ľudí na trhu práce po ukončení štúdia. Aktívna spolupráca školy a podniku sa intenzívne rozvíja s cieľom vychovať čo najlepších absolventov pre potreby najväčšieho zamestnávateľa v regióne.

Skaličania zožali rovnaký úspech v roku 2014, kedy získali ocenenie a Cenu ministra hospodárstva SR (1.miesto) prvýkrát. Získať toto ocenenie za tak krátku dobu dvakrát potvrdzuje kvalitu spolupráce a vysokú úroveň odbornej prípravy, na ktorej sa podieľa nielen škola, ale aj zamestnávateľ. Skalickí strojári sa zapísali do histórie rozvoja stredného odborného vzdelávania.

Prekvapením slávnostného otvorenia výstavy JobExpo 2016 bolo ďalšie ocenenie pre skalických strojárov od spoločnosti SAMSUNG a Občianskeho združenia SPECTRA. Riaditeľka školy Ing. Žaneta Sirková si prevzala cenu za 1. miesto za inovatívny prístup a technickú tvorivosť vo vzdelávaní.

Ing. Žaneta Sirková

Slovenskí stredoškoláci idú s nanočasticami a metabolitmi na svetovú súťaž

Magnetické nanočastice a ich využitie v biomedicínskych aplikáciách a Potenciálne využitie sekundárnych rastlinných metabolitov v ochrane rastlín proti parazitom. To sú dva projekty, s ktorými sa predstaví dvojica slovenských stredoškolákov na najprestížnejšej súťaži vo vede a technike pre mládeže na svete, Intel ISEF, v americkom Phoenixe.

Súťažiť bude Ivan Grega z Evanjelického gymnázia Jána Amosa Komenského v Košiciach a Jana Čorňáková z Gymnázia a ZŠ sv. Mikuláša v Prešove. Informoval o tom dnes Branislav Matliak zo spoločnosti Intel.

Projekt Ivana Gregu "Magnetické nanočastice a ich využitie v biomedicínskych aplikáciách" sa bližšie venuje magnetickej hypertermii. Podľa Gregu ide o menej rozšírený liečebný postup rakovinových ochorení. "Podarilo sa nám nájsť tri konkrétne zloženia, ktoré spĺňajú kritériá na intravenóznu aplikáciu do organizmu, a teda môžu byť použité v biomedicínskych aplikáciách," opisuje Grega.

Cieľom práce Jany Čorňákovej "Potenciálne využitie sekundárnych rastlinných metabolitov v ochrane rastlín proti parazitom" bolo zhodnotiť vplyv koncentrácií tanínu na háďatko zemiakové (Globodera pallida) v in vitro a in vivo experimente a poukázať na využitie tohto sekundárneho metabolitu. "Výskum ukázal, že tanín vyzerá byť vhodným prostriedkom na boj proti G. pallida, keďže potláča liahnutie vajíčok z cýst, a tým aj mieru reprodukcie parazita," uviedla Čorňáková.

Dvojica mladých vedcov sa do finále celosvetovej súťaže prebojovala vďaka národnej súťaži Festival vedy a techniky, ktorú organizuje Asociácia pre mládež, vedu a techniku (AMAVET). Vo Phoenixe bude ich projekty hodnotiť porota zložená z mnohých nositeľov Nobelovej ceny a rešpektovaných vedeckých kapacít. Zhodnotí viac ako 1300 projektov z celého sveta. V piatok 13. mája budú vyhlásení víťazi nových, 22 vedeckých kategórií vrátane absolútneho víťaza, ktorý získa cenu Gordona Moora dotovanú sumou 75.000 USD. Finalisti Intel ISEF budú môcť získať ceny v celkovej hodnote až štyri milióny USD.

"Teší nás, že aj tento rok budú môcť dvaja finalisti zo Slovenska zažiť podujatie, ktoré samotní účastníci prirovnávajú k filmovým Oscarom. Sem sa totiž naozaj dostanú iba tí najlepší, z najlepších. Národné a regionálne súťaže sem vyberajú finalistov spomedzi viac ako siedmich miliónov súťažiacich z celého sveta," povedal manažér spoločnosti Intel Pavel Svoboda, ktorý je za Intel ISEF zodpovedný u nás.

Súťaž je podľa Matliaka považovaná za olympiádu vedeckých talentov. "Pre všetkých takmer 1750 finalistov - študentov z celého sveta ide naozaj o výnimočné podujatie, ich práce totiž hodnotia nielen nositelia Nobelovej ceny, ale i ľudia, s ktorými vďaka stretnutiu na Intel ISEF môžu ďalej komunikovať svoje projekty, nechať sa viesť či inšpirovať," doplnil Svoboda.

Na minuloročnom Intel ISEF 2015 reprezentovali Slovensko štyria nadaní študenti, ktorí si odniesli viaceré ocenenia.

Zdroj: TASR

Ilustračná snímka, Foto: TASR/Radovan Stoklasa

Čoraz viac dievčat si nachádza cestu k IT

O všestrannosti informačných technológií sa študentky mohli presvedčiť priamo v praxi. Štyri študentky stredných škôl mohli počas štvrtého štvrtka vo štvrtom mesiaci nahliadnuť za kulisy IT branže. Spoločnosť Atos, globálny líder v digitálnych službách, otvorila svoje dvere pre dievčatá so záujmom o informačné a komunikačné technológie. Počas Girl'sDay 2016 sa mohli samé presvedčiť o atraktivite tohto odvetvia a zistiť, že technológie im ponúkajú veľký priestor na realizáciu.

„Girl'sDay a celá iniciatíva Aj ty v IT sa snažia do IT sektora pritiahnuť dievčatá, ktoré sa rozhodujú o svojej budúcnosti. IT odborníkov je na trhu práce stále nedostatok a tento problém sa bude v budúcnosti ešte viac prehlbovať," vysvetľuje odborník spoločnosti Atos Vladimír Broniš. „Aj preto sa snažíme svoje úsilie smerovať do oblasti prípravy mladých ľudí na IT povolanie a spolupracovať s nimi už popri štúdiu. Dievčatá majú v tejto našej aktivite svoje nezastupiteľné miesto. Hlavne v projektoch orientovaných na multimediálne technológie, kde dokážeme v plnej miere využiť ich zmysel pre kreativitu a grafický dizajn," dodáva.

Girl'sDay je každoročný celosvetový deň žien v informačno-komunikačných technológiách. Podniky, inštitúcie a organizácie na celom Slovensku v tento deň hostia vo svojich priestoroch stredoškoláčky s programom, ktorý sa týka informatiky a techniky. Odhaduje sa, že v budúcnosti si až 70 percent pracovných pozícií bude vyžadovať znalosti prírodných vied, matematiky, či technológií. IT však nie sú len o programovaní, uplatní sa v nich široká škála zručností.

Štyri gymnazistky z Bratislavy a Šale si vyskúšali prácu s multimédiami. Na programe bolo spracovanie fotografií, animovaného videa, počítačových simulácií, či vektorovej grafiky. Dievčatá sa mohli „pohrať" aj s 3D grafikou a pozrieť si ukážku modelovania.

Spomínaná spoločnosť patrí medzi firmy, ktoré sú pri otváraní dverí dievčatám veľmi aktívne. Vlani Girl'sDay dokonca vyústil do niekoľkomesačnej stáže pre záujemkyne.

„Všetko je o ľuďoch a ich ochote robiť veci aj nad rámec svojej práce," hovorí zakladateľka projektu Aj Ty v IT Petra Kotuliaková. „V Atose sa dievčatám vlani počas skúšobného projektu venovali tri hodiny týždenne po dobu 5 mesiacov. Veľmi si cením, že sa do toho pustili a najmä, že vydržali. Dievčatá dostali skvelý základ z oblasti multimédií, sú šikovné a najmä nadšené. A toto bolo našim cieľom – nadchnúť ich a ukázať, aké možnosti im IT ponúkajú. Podarilo sa nám to vďaka Atosu," dodáva P. Kotuliaková.

Zdroj: Atos

Keď sa učenie stáva zábavou

Na Slovensku pribudli tri nové tabletové triedy. Učitelia tak môžu naplno využiť potenciál moderných technológií vo vyučovacom procese a inšpirovať svojich žiakov k dosahovaniu lepších výsledkov zábavnejšou formou vzdelávania. V rámci projektu Škola tretieho tisícročia – Vzdelávame pre budúcnosť sú moderné technológie dostupné na troch školách – v Bratislave, Malackách a v Kechneci.

Slovenské školy potrebujú inovovať. Ukazuje sa, že vzdelávanie tradičnou formou má v rýchlo sa meniacej dobe svoje limity. K meniacim sa potrebám vyučovacieho procesu prispievajú inovatívne technológie, ale najmä príprava učiteľov a prostredia, bez ktorého žiadne moderné technológie nedokážu byť prínosom pre skvalitnenie a zatraktívnenie vzdelávania. Cieľom spoločnosti Microsoft je v spolupráci so školami priniesť ukážkovú tabletovú triedu do každého regiónu, aby ju mohli využívať aj učitelia a žiaci zo širšieho okolia.

Tablety sú pomocníkom, nie náhradou učiteľa

„Moderné technológie sú dnes súčasťou sveta mladých a nemali by chýbať v žiadnej škole. Pomáhajú zatraktívniť vyučovanie, umožňujú prístup k informáciám a zlepšujú prácu s nimi, prinášajú nové možnosti ako manažovať prácu v triede, ale aj prípravu na vyučovanie. To všetko ale pod podmienkou, že máme pripravených učiteľov a vybudovaný taký ekosystém školy, ktorý umožňuje, aby technológie boli pomocníkom a nie náhradou učiteľa," hovorí Marcela Havrilová zodpovedná za oblasť školstvav spoločnosti Microsoft Slovensko, ktorá tabletové triedy otvárala ako Školy tretieho tisícročia v rámci projektu Vzdelávame pre budúcnosť.

Po tom, čo prvá tabletová trieda na Základnej škole Rudolfa Dilonga v Trstenej priniesla reálne výsledky v dosahovaní vyššej efektivity výučby, ale aj v prístupe žiakov k učeniu a dochádzke, boli otvorené tri nové tabletové triedy: na Základnej škole Záhorácka 95 v Malackách, na Súkromnej základnej škole v priemyselnom parku v Kechneci a na Hotelovej akadémii na Mikovíniho v Bratislave. Na ZŠ R. Dilonga už v roku 2007 dostali prváci notebooky, ktoré používali spolu so šlabikárom a s inými bežnými pomôckami. Neskôr žiaci dostali tablety s Bluetooth klávesnicou, Windows a Office 365, pričom tabletová trieda je vybavená aj interaktívnou tabuľou. Žiaci sa aj vďaka tomu učia spolupracovať v tíme, zdieľať svoje názory a kriticky myslieť.

Deti ľahšie prijímajú informácie

Žiaci na Základnej škole Záhorácka 95 v Malackách sa učia fyziku, matematiku či angličtinu po novom. Klasickú školskú učebňu premenili na tabletovú triedu s najmodernejšími technológiami.Podľa učiteľky Júlie Jánošíkovej, ktorá so žiakmi pracuje v novej tabletovej triede, žiaci prijímajú technológie s nadšením. „Vyučovanie je pre nich takto prínosnejšie a zaujímavejšie. Ľahšie prijímajú informácie a učenie berú ako zábavu."

Zároveň poukázala na to, že 99 % žiakov má dotykové telefóny a vedia s touto technikou bez problémov narábať: „Keď učiteľ chce, tak dokáže to, že sa žiaci na telefónoch iba nehrajú, ale robia pomocou nich zmysluplnné veci a učia sa. Postupy chceme ukázať priamo na vyučovacích hodinách všetkým školám, učiteľom, ktorí sa prídu k nám pozrieť."

V ZŠ Záhorácka v Malackách na hodine fyziky.

No a tu sú vyjadrenia žiakov: „Hodiny vôbec nie sú nudné. Robíme si aj prezentácie, ako teraz napríklad o tepelných motoroch. Páči sa mi, že môžeme robiť s tabletmi. Domáce úlohy si robevame na počítači. "Spokojní sú aj rodiča, ktorí sa tešia, že ich deti po názornom vysvetlení lepšie napredujú.

Prváčikovia bez stereotypu

Kým v Malackách žiaci využívajú tablety na hodinách fyziky, matematiky, slovenského jazyka, chémie a angličtiny, v Kechneci sa na nich učia už prváčikovia základnej školy. Súkromná základná škola v priemyselnom parku v Kechneci sa ako prvá na východnom Slovensku môže pýšiť titulom Škola tretieho tisícročia. V tabletovej triede sa žiakom na hodine venujú dve učiteľky. „Niektorí žiaci sa s technológiami ešte nikdy nestretli a pracujú pomalšie, aj preto je im k dispozícii jedna z nás. Deti sa však zlepšujú a šikovní žiaci začínajú aj viac pomáhať slabším, čím sa učia pracovať spolu vo dvojiciach. Vyučovanie s tabletmi je skutočná škola hrou. Deti sa naprácu s tabletom vždy tešia, pretože odbúravajú stereotyp na hodinách. Navyše, vzájomne sa počúvajú a učia sa kriticky myslieť, "povedala riaditeľka školy Ibolya Straussová, ktorá je odborníčkou na e-learning. Nedávno dokonca za svoj inovatívny prístup k vzdelávaniu vyhrala 2. miesto v celoeurópskej súťaži pre učiteľov MIXathon, do ktorej sa zapojilo 300 učiteľov z 18 krajín.

Kreatívni hoteliéri

Na Hotelovej akadémii na Mikovíniho v Bratislave otvorili triedu s 22 tabletmi iba nedávno. Počas ukážkovej hodiny vládla v triede tvorivá a uvoľnená atmosféra. Učiteľka a odborníčka na vzdelávanie pomocou e-learningu Kornélia Lohyňová dovolila už v minulosti žiakom používať ich vlastné zariadenia, smartfóny, pretože je presvedčená, že pre žiakov je to zaujímavejšia forma vzdelávania a snaží sa obsah podať netradičnou formou: „Technológie sú dôležité, ale treba využiť správne technológie k tvorivému mysleniu. Nosné je naučiť žiakov myslieť a ešte kriticky myslieť, nie recitovať. Žiakov nechávam diskutovať. Vediem deti k tomu, aby si rozvíjali podnikavosť, iniciatívu, samostatnosť. A toto je cesta."

K. Lohyňová je sama aktívna a to vyžaduje aj od žiakov: „Možností na zaujímavú výučbu je veľa, ale treba mať pre to aj vášeň. Dám žiakom možnosť a je na nich či ju využijú. Ja mám rada svojich žiakov a nabíjajú ma energiou. " Zdôraznila, že ich chváli nie za výsledky, ale za ich snahu. Podľa nej chválenie za výsledky by mohlo u žiakov vyvolať obavy zo skúšania nových vecí.

Ale chválenie za snahu nevzbudzuje u žiakov obavy a s radosťou pracujú. Technológie pomáhajú učiteľom, aby mohli učiť predmety zaujímavým a pre žiakov atraktívnym spôsobom. Žiaci a študenti, vďaka nim dokážu spolupracovať, narábať s informáciami, vytvárať zaujímavé prezentácie a tiež pracovať na diaľku.

Milica Šarmírová

Na Hotelovej akadémii na Mikovíniho je vyučovanie tvorivé, ale aj zábavné. Foto: Milica Šarmírová

Živica udelí envirocenu pre žiakov, učiteľov i školy

S cieľom podporiť žiakov, učiteľov a školy za inšpiratívne cesty v praktickej environmentálnej výchove vyhlásila nezisková organizácia Živica už tretí ročník Ceny za environmentálnu výchovu Živel. Nominácie môže posielať každý do konca mája, pričom prihlásiť je možné žiaka, ktorý má inšpiratívne nápady a motivuje spolužiakov, učiteľa, ktorému sa darí meniť školské prostredie na lepšie či materskú, základnú alebo strednú školu, ktorá podporuje environmentálne aktivity. „Cena Živel je možnosťou oceniť tých, ktorí sa snažia robiť environmentálnu výchovu nad rámec svojich povinností. Motivuje zlepšovať naše okolie a pomáha nachádzať nové cesty v našich školách," uviedol vo vyhlásení koordinátor ceny František Halás.

Odborná porota najprv vyberie v každej kategórii (žiak, učiteľ, škola) piatich finalistov, z ktorých bude v každej kategórii ocenený jeden víťaz. Slávnostné odovzdanie ceny Živel sa bude konať 5. októbra v Bratislave. Nominácie treba posielať online na internetovú stránku www.zivica.sk/zivel .

Minulý rok cenu pre žiaka dostala Kristína Šťavová zo základnej školy Tajovského v Poprade, ktorá je v oblasti environmentálnej výchovy aktívna už niekoľko rokov. V školskej čajovni motivuje svojich spolužiakov k pitiu vody namiesto nápojov v plastových fľašiach, mapuje čierne skládky, invázne rastliny aj environmentálne záťaže. V učiteľskej kategórii cenu vyhrala Miroslava Okuliarová zo Súkromnej školy waldorfskej v Bratislave za svoj projekt stavby domčeka z prírodných materiálov. Stavbu viedla, organizovala stavebné workshopy pre okolité školy a z domčeka sa postupne stáva lokálne ekocentrum. Cenu pre školu získala základná škola Petra Škrabáka z Dolného Kubína, ktorá sa púšťa do inovatívnych projektov, ako je vyučovanie v školskej záhrade, výroba prírodnej kozmetiky či návrat k tradičným potravinám.

Ilustračné foto: TASR/Henrich Mišovič

Zdroj: SITA

Prvý Fort IQ Deň pre nadané deti je za nami

Prešovské intelektovo nadané deti zažili, ako prvé na Slovensku, jedinečný Fort IQ Deň! Vyučovanie plné zábavy, riešenia logických úloh, čítania s porozumením, matematických rébusov a rôznych záhadných úloh na Slovensko priniesol projekt Fort IQ. Do riešenia tvorivých úloh sa zapojila stovka nadaných detí zo základnej školy na Šmeralovej ulici v Prešove.

Projekt Fort IQ prináša nové možnosti rozvoja pre aktívnych rodičov detí predškolského a školského veku, no predovšetkým pre angažovaných učiteľov materských a základných škôl. Cieľom sú aktivity na cielený rozvoj rozumových schopností detí a žiakov. Autormi projektu sú manželia Fořtíkovci z českého Centra nadání.

Výchova a vzdelávanie intelektovo nadaných žiakov si vyžadujú špecifický prístup, formy i obsah vyučovania.

K základným oblastiam intelektu, na ktoré bolo zamerané projektové vyučovanie, patria napr. abstraktné myslenie, znalosti, tvorivosť a fantázia, pamäť, pozornosť a postreh, logické myslenie, matematické schopnosti, numerické myslenie a iné.

Čo všetko žiaci riešili?

Podujatie sa začalo úlohami, ktoré preverili čítanie vecného textu s porozumením. Ten preveril pozornosť a sústredenie, no dozvedeli sme aj množstvo nových informácií. Školáci využili tvorivosť a fantáziu formou úloh vyžadujúcich viacero riešení.

Postreh, pozornosť a zrakové vnímanie sme otestovali v bludisku, pri hľadaní rozdielov medzi obrázkami, matematické myslenie zasa pri dopĺňaní logickej postupnosti. Zaujali úlohy venované priestorovej predstavivosti, či logické usporiadanie viet podľa dejovej následnosti. Azda najviac sa žiaci „potrápili" pri riešení algebrogramu, v ktorom mali namiesto písmen dosadiť číslice tak, aby dával zmysel. Našli sa aj žiaci, ktorí spomínaný algebrogram mali vyriešený za pár minút!

Práca v skupinách preverila nielen logické myslenie, ale aj schopnosť žiakov spolupracovať, prijímať riešenia a spolupodieľať sa na ich hľadaní. Vlajky štátov, obrázkové sudoku, hľadanie a spočítavanie zvierat ukrytých v obrázku, stavba bastily i rôzne typy úloh zamerané na logické strategické uvažovanie, to všetko zaujalo nad očakávanie!

Mgr. Ľuboš Lukáč

Do súťaže Vráťme knihy do škôl sa zapojilo 4 351 žiakov

Do celoslovenskej súťaže Vráťme knihy do škôl sa tento rok zapojilo 4 351 žiakov a 433 škôl. Agentúru SITA o tom informovala hovorkyňa Bratislavského samosprávneho kraja Lucia Forman s tým, že do súťaže prišlo 10 651 príspevkov, z toho 1 972 kresieb a 8 679 textov. Piaty ročník projektu odštartoval 15. februára, mladí čitatelia, škôlkari, školáci aj stredoškoláci sa do súťaže mohli zapojiť do 15. apríla. Cieľom projektu je podporiť čítanie u detí a mládeže a vytvárať pozitívny vzťah ku knihám.

Ako ďalej uviedla Lucia Forman v tlačovej správe, najviac mladých čitateľov, 24 percent, sa do súťaže zapojilo v Bratislavskom kraji. Nasledujú Nitriansky kraj so 16 percentami, Prešovský kraj so 14 percentami a Žilinský s 12 percentami.

V Trenčianskom kraji a Košickom kraji zaznamenali 10 percentnú účasť. V Trnavskom kraji sa k projektu pripojilo osem percent čitateľov a v Banskobystrickom šesť percent. Výhercovia získali ceny ako elektronické čítačky kníh, balíčky s knihami či poukazy.

Ocenili aj knižných anjelov, ktorými môžu byť knihovníci, učitelia alebo vychovávateľky, ktoré motivujú žiakov k čítaniu kníh. Žiaci mohli uviesť meno osoby, ktorá ich podporuje pri čítaní.

V materských školách boli najčítanejšími knihami Červená čiapočka, Danka a Janka, Tri prasiatka, Medovníkový domček a Snehulienka. Stredné školy a druhý stupeň základných škôl sa najviac inšpirovali knihy Harry Potter, Papierové mestá, Divergencia, Anna zo zeleného domu a Brat mlčanlivého vlka.

Podmienkou súťaže bolo zaslať krátky text o prečítanej knihe, objasniť dôvod, pre ktorý si čitateľ zvolil knihu a popísať, čo mu dielo prinieslo.

Škôlkari mohli nakresliť obrázok na základe textu, ktorý im prečítal vychovávateľ, žiaci prvého stupňa základných škôl mohli poslať buď text alebo obrázok. Súťažilo sa v troch kategóriách, materské školy, základné školy a stredné školy. Organizátormi súťaže boli Bratislavský samosprávny kraj, ABCknihy.sk a vydavateľstvá IKAR a Raabe.

Súťaž má za sebou tri ročníky, ktoré sa zameriavali na stredoškolákov. Pre veľký záujem ju v minulom roku rozšírili o kategórie žiakov základných a materských škôl. Minulý rok bolo v súťaži 21 953 príspevkov.

Zdroj: SITA

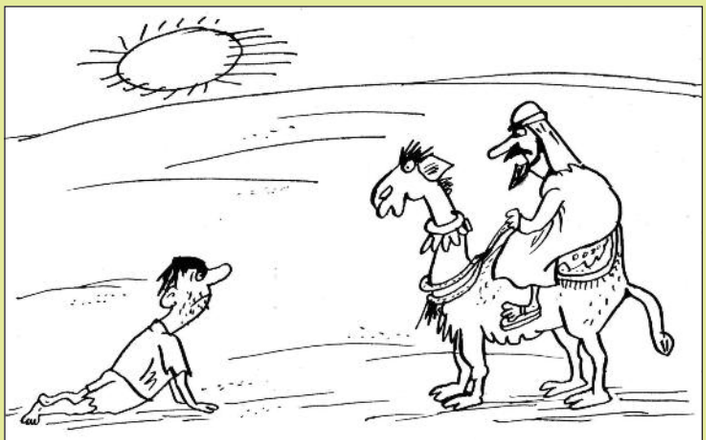

Vodu? Chlapče, v tvojom veku som pociťoval len smäd po vedomostiach. *Peter Gossányi*

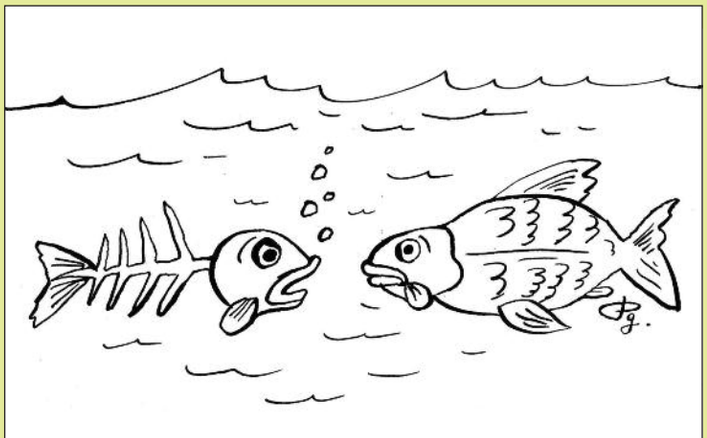

V škole sme na hodine chémie robili pokusy. *Peter Gossányi*

Súťaž KRÍŽOVKA - Vyhrajte KNIHU

Žiačka si napísala poznámku: "Na hodine som nevyrušovala." (dokončenie v tajničke).

Asama, Ma, sak, tag	prázdno	uchváť	typ ruskej stíhačky	astát (zn.)	čistiaci prípravok do umývačiek riadu / skupina živíc	priehľadný štiepny nerast	oblok	máj, po nem.	náčelník kozákov	imitovala hlas tetrova
vo vlastnom byte										
2										
podpis sprejera				veľký dravý vták / piesočný presyp						
plúž			starý otec / prezenty					babylon. boh. zeme / objaviteľ TBC		
	tatko	ruský snem / podokenica					usadenina / kozlík (zastar.)			
1						značka horčice / namaľuje tvár				
hmla, opar					purpur (kniž.) / odhad výsledku				francúz. herec	japonská posvätná hora
ukrývaj				takým spôsobom / vôňa (kniž.)				ruský súhlas / potreba kovboja		
obchodná akadémia			olej, po angl. / obaja				hora / rybárska sieť (zastar.)			
	3									
označenie miesta pre pečať										
pretože					neskôr					
hviezda filmu					grafický symbol v počítači					

Pripravil: Slovenský zväz hádankárov a krížovkárov, www.szhk.sk Autor: J. Laco

Správne vylúštenú krížovku nám pošlite do 8. júna 2016 na korešpondenčnú adresu redakcie **Učiteľské noviny o.z., Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava.** Správne znenie tajničky môžete posielať aj na mailovú adresu redakcie: **redakcia@ucn.sk. Do predmetu mailu uveďte Súťaž KRÍŽOVKA.** (pozn.: Neuvádzajte TAJNIČKA, riešenie, atď). Do tela mailu uveďte aj kontakt na seba - celú poštovú adresu. Troch súťažiacich, ktorí pošlú správne znenie tajničky, odmeníme zaujímavými knižnými titulmi. Výhercov uverejníme v nasledujúcom čísle Učiteľských novín a tiež na našej webovej stránke **www.ucn.sk.** Účasťou v súťaži dáva každý súťažiaci súhlas na uverejnenie a použitie svojich osobných údajov.

Výhercovia z aprílového čísla

Správne znenie krížovky z aprílového čísla Učiteľských novín:

Slávne poznámky zo žiackych knižiek: Našepkáva nedovoleným spôsobom.

Mená výhercov:

Andrea Vallová, Gajary
Denisa Löwyová, Spišská Nová Ves
Danica Fullová, Bratislava

Výhercom blahoželáme

Najväčšie stretnutie učiteľov roka bude v Senci. Prídete?

Príležitosť na diskusiu a výmenu názorov s kolegami

Aktuálne témy z oblasti školstva na Slovensku. Trendy vo vzdelávaní zo zahraničia. Príležitosť na diskusiu a výmenu názorov s kolegami. Ak si k tomu prirátate asi 400 učiteľov a riaditeľov všetkých typov škôl, získate celkom presný obraz o 5. ročníku medzinárodnej odbornej konferencie pre pedagógov – Učiteľ nie je Google3, ktorú organizuje odborné nakladateľstvo RAABE Slovensko v dňoch 9. – 10. júna 2016 v Hoteli SENEC v Senci.

„Ako všetci okolo nás, aj my v RAABE pozorujeme aktuálne dianie vo svete a pozorne vnímame, čo sa okolo nás deje. Dnešný svet je, ako nikdy predtým, v pohybe. A to doslovne, ak uvážime migráciu obyvateľstva a s tým narastajúce sociálne rozdiely. Pojmy ako ‚vzdelávanie znevýhodnených', ‚deti migrantov', ‚sociálne neprispôsobiví', ‚nerovnosť šancí' sa skloňujú stále častejšie v našich výpovediach. A keďže zvládnutie správneho skloňovania bolo vždy výsadou školského prostredia, rozhodli sme sa práve tieto pojmy preniesť na tohtoročné najväčšie stretnutie pedagógov na Slovensku," povedala Mgr. Mira Schrimpelová, konateľka Dr. Josef RAABE Slovensko.

Odborným garantom podujatia je Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, spoluorganizátorom Veľvyslanectvo Indickej republiky v Bratislave. Konferencia je určená pre všetkých pedagógov, ktorým záleží na zvyšovaní kvality vzdelávania na Slovensku, pričom v bohatom programe si nájde každý niečo to svoje: ako riaditeľ či zástupca školy, tak aj učiteľka v materskej škole, ale napríklad aj učiteľ matematiky...

Bohatý odborný aj sprievodný program

Je inklúzia odpoveď, alebo len postavená otázka? Je niečo, čo by sme sa mohli naučiť od iných krajín? Aké možnosti majú učitelia, aby narastajúcim rozdielom medzi jednotlivými žiakmi prispôsobili vzdelávací proces? Je to vôbec v slovenských podmienkach možné? Ak áno, v akej kvalite? Na všetky tieto otázky, ale aj mnohé ďalšie, budú spoločne hľadať odpovede účastníci konferencie. Odborný program organizátori postavili na troch nosných tematických pilieroch: Rovnosť a nerovnosť šancí vo vzdelávaní, Rozmanitosť vzdelávacích procesov a Manažment školy.

Účastníkov konferencie čaká dvojdňový maratón odborných prednášok, seminárov, workshopov, okrúhlych stolov, ale môžu sa tešiť aj na moderovanú diskusiu, končingové zóny či tréningy.

Bádateľské aktivity v materskej škole, verejné obstarávanie, pedagogické riadenie, manažment školy, legislatívne zmeny v školstve, kvalita školy, ale aj žiaci so špecifickými poruchami učenia, vzdelávanie migrantov a ich prínos pre školu či návody, ako učiť vybrané predmety INAK – to je len zopár tém, ktoré v Senci začiatkom júna odznejú.

Účasť viac ako 40 renomovaných slovenských lektorov spolu so zahraničnými prednášajúcimi z Česka, Nového Zélandu, Švajčiarska, Indie a Nemecka je prísľubom naozaj kvalitného odborného programu.

Aktuálne prebieha na stránke www.raabe.sk prihlasovanie účastníkov na konferenciu.

Dvojdňový program je teraz možné absolvovať v akciovej cene, keď pri prihlásení dvoch účastníkov naraz platí len jeden z nich. Rovnako tu nájdete kompletný program aj s profilmi všetkých lektorov.

Nataša Navrátilová,
Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o.

REŠTART UČITEĽA – obnova životnej rovnováhy

Medzinárodný projekt SuperTrieda/SuperClass je etablovaný v rámci vyučovania na základných školách v SR ako prevencia voči šikane.

Európsky víťaz školských projektov proti šikane (2012 Paríž), Modelový školský projekt Európskej únie (2009 Haag)

Okrem práce so žiakmi sa zameriava aj na prípravu odborných seminárov programu Kontinuálneho vzdelávania pre učiteľov umeleckých výchovno-vzdelávacích predmetov a Slovenského jazyka.

Reaguje na ich výzvy, potreby, získa sponzorov a predloží svojim učiteľom produkt špičkovej kvality pod vedením odborníkov. Tento rok spája akreditované vzdelávanie s kurzom prvej pomoci pod vedením profesionálnych záchranárov. Učiteľ získal okrem kreditov aj certifikát záchranára a škola špecialistu zaškoleného na školské úrazy. Posledné vzdelávanie bude 4.-5. júla 2016.

Budúci rok bude odborné akreditované vzdelávanie spojené s programom REŠTART UČITEĽA, ktorý bude pomáhať opravovať telo aj dušu našim pedagógom. Životný kaučing, Psychologická a lekárska poradňa, Relaxačná dielňa, Škola zdravého varenia, Fit program, Wellness štúdio. To všetko začína posledný augustový týždeň. A k tomu odborné vzdelávanie a 15 kreditov. Informácie nájdete na www.supertrieda.sk.

SuperTrieda/SuperClass patrí medzi najlepšie školské projekty v Európe. Na Slovensku spolupracuje s Prešovskou univerzitou, Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici a Pedagogickou fakultou UK v Bratislave.

REAKCIE

Prof. Belo Felix, PhD.: „Veľmi sa mi páči myšlienka projektu Supertrieda. Nápad, ktorý zaktivizoval tisíce detí a ich učiteľov na Slovensku. Je to niečo úžasné. Je to krásna a pádna odpoveď všetkým, ktorí plačú nad často nimi vykopanom hrobe hudobnej edukácie na ZŠ.

Stretávame sa s problémom, že deti nemajú záujem, nechcú byť aktívne, že len sedia pri počítačových hrách. Tu sa ukazuje, že stačí pár zanietených ľudí, ktorí majú dobrý nápad, a zrazu sa ukáže, že to deti zaujíma, že to učiteľov zaujíma, a že postoj učiteľov z „ja to neviem“, sa mení na „čo keby som to skúsil“, až k zisteniu „aha, však to ide“.

Myšlienka projektu Supertrieda sa mi páči z dvoch dôvodov. Jeden dôvod je ten, že ide o prezentáciu, kde deti a učiteľ majú autorský podiel. To znamená, že je to nie len reprodukcia niečoho, čo niekto napísal, vymyslel, ale je to iný prístup k hudbe. Teda nie len nacvičujem, ale sám tvorím. Druhý dôvod je ten, že nám ide o všetky deti. Teda nie len o vybrané talenty, a teda deti, ktoré nevedia spievať, tancovať pošleme preč, a budeme sa tváriť na profesionálov, ale ide o všetky deti a vplyv na ne. Teda tu nejde len o formotvorné ciele - tvorbu inscenácie, tvorbu koncertu, ale o formatívne, výchovné ciele.“

Ide nám o to, čo s tými deťmi bude potom, keď skončia. Ešte lepšie môžeme povedať, že cesta je niekedy dôležitejšia ako cieľ.

Prof. Belo Felix, PhD. je pedagóg (Univerzita Mateja Bela), autor učebníc, autorita v oblasti hudobnej pedagogiky na Slovensku aj v zahraničí.

„Ak je cieľom vynikajúce predstavenie, tak ho jednoducho nedosiahneme. Pretože volíme radšej všetky deti, radšej chyby, radšej hľadanie, ako nachádzanie hotových vecí. Takže sa chcem poďakovať všetkým, ktorí to vymysleli a ktorí to presadzujú.“

Martina Bodnárová

Projekt SuperTrieda

Európsky projekt zážitkového učenia s cieľom zvýšiť kultúrnosť detí a mládeže, učiť ich cítiť, myslieť, tvoriť, tešiť sa zo života a pripraviť ich na svet v budúcnosti. Projekt je súčasťou vyučovania slovenského a anglického jazyka, hudobnej, výtvarnej, etickej , občianskej výchovy. Ozdravuje vzťahy v detskom kolektíve a je prirodzenou prevenciou pred šikanovaním.

Európsky význam projektu

Projekt vznikol na Slovensku a v roku 2009 sa dostal medzi 10 najlepších školských európskych projektov pre hudobnú výchovu, ktoré boli odporučené do školského systému vo všetkých štátoch EÚ.

Finále súťaže Supertrieda.

Supertrieda - filmársky workshop.

V Trnave bolo počuť SILU SLOVA

Na okraji historického mesta Trnava sa v minulom školskom roku v laviciach redakčnej rady Strednej odbornej školy elektrotechnickej zrodila myšlienka usporiadať celoslovenskú súťaž časopisov základných a stredných škôl s názvom Sila slova. Vedenie školy sa rozhodlo pokračovať a pod vedením Ing. Jarmily Matelovej zorganizovať aj druhý ročník. Ten sa konal 26. apríla v kinosále školy.

Z tohto podujatia sa stáva pomaly ale isto pekná tradícia. Jej myšlienkou je oceniť náročnú prácu redakčných rád a „nakopnúť" ich k ďalšej publicistickej činnosti.

Žiaci majú niekedy obmedzenú možnosť vyjadriť svoj názor alebo pohľad na svet. Je to azda tým, že sú z každých strán usmerňovaní a okrikovaní? Alebo majú strach z následkov? Tak či onak, školský časopis je jedno z miest, kde sa môžu realizovať, popustiť uzdu fantázii, polemizovať a zažiť prípadne aj slobodu slova.

Do súťaže sa prihlásilo niekoľko desiatok rôznorodých časopisov, ktoré nie raz vypovedajú o tom, čo všetko sa dá v školských laviciach zažiť, aké novinky sa dejú na školách a častokrát polemizujú i o vážnych témach. Porotcovia mali veľmi ťažkú úlohu, ale nakoniec rozhodli a prvé priečky v kategórii základných škôl získali dva časopisy, a to Idea zo ZŠ Na Závaží v Žiline a Budíček zo ZŠ na Ulici Jána Bottu v Trnave. Na druhom mieste skončil Tilgneráčik zo ZŠ na Tilgnerovej ulici v Bratislave a tretí boli Bodka zo ZŠ na Vajanského ulici v Skalici a trnavská Sovička zo ZŠ na Ulici Ivana Krasku. Medzi časopismi SOŠ najviac bodovala Cellula zo strednej zdravotníckej školy v Trenčíne. Na druhom mieste skončil zhodne domáci Sibírčan ONE zo SOŠE a Art news TEN zo Súkromnej strednej umeleckej školy na Halkovej ulici v Žiline.

V kategórii gymnázií a obchodných akadémií jednoznačne viedol časopis Intrák zo Športového gymnázia Trenčín, druhé miesto si odniesol Gymsen z Gymnázia Ladislava Novomeského v Senici a Nové vierozvesti z Gymnázia sv. Cyrila a Metoda v Nitre obsadili tretiu priečku.

Pre mňa osobne bolo veľkým zadosťučinením, keď som videla tie šťastné tváričky druháčikov zo základnej školy, ako si idú pre ocenenie. Bolo to milé a spontánne. Práve vtedy som si uvedomila, že tieto detičky nepracujú na časopise preto, že by za svoju prácu niečo očakávali. Ich hnacím motorom je zábava, ktorú do svojej práce vkladajú. Pre mňa osobne boli hrdinami dňa.

Moderovanie celého vyhodnotenia súťaže zvládol bravúrne a s nadhľadom Daniel Pančík, žiak VI. E. O kultúrny zážitok sa postarali žiačky zo ZUŠ M.S. Trnavského v Trnave a hosťami slávnostného vyhodnotenia boli doc. PhDr. Ján Višňovský, PhD. (FMK UCM Trnava) a pani Alena Malchová (MTT). Samozrejme, že by nebolo možné toto všetko zorganizovať bez partnerov súťaže, ktorých nájdete spolu s fotografiami a výsledkovou listinou aj na facebookovej stránke súťaže (https://www.facebook.com/sila.slova.tt/).

Žiaci, ktorí tvoria školské časopisy, majú veľmi málo príležitostí prezentovať svoju prácu aj mimo svojej školy.

Je dôležité uvedomiť si náročnosť, ale aj význam tejto práce pre samotné školy, rovnako aj radosť jej tvorcov, ktorú prinášajú dosiahnuté úspechy a ocenenia.

A keďže úspech ide ruka v ruke s motiváciou, sú podobné podujatia veľmi významným článkom ocenenia ich práce.

Ing. Jarmila Matelová
Vedúca úseku PV-IT SOŠE

Radosť žiakov počas slávnostného vyhodnotenia súťaže. *Foto: Facebook*

Atmosféra na slávnostnom vyhodnotení súťaže.

Študenti počas slávnostného vyhodnotenia súťaže.

Konferencia (nie)len o súkromných školách

Hľadanie novej kvality vzťahov medzi súkromnými školami, verejnou správou a ďalšími kľúčovými a partnermi, ktorí by mali vytvoriť pevné mosty spolupráce pri smerovaní vzdelávania pre budúcnosť našich detí, bolo hlavnou témou konferencie súkromných škôl Stavanie mostov, ktorá sa uskutočnila 14. a 15. apríla 2016 v Trnave.

„Súkromné školy plnia vzdelávaciu úlohu štátu, to znamená - plnia ju dobre, ich absolventi sa uplatňujú aj na trhu práce a aj vo vyššom stupni vzdelávania," zhodnotil Peter Plavčan, minister školstva a aj v kontexte vládou prijatého programového vyhlásenia vlády zdôraznil, že je na Slovensku historická príležitosť uskutočniť zmeny vo vzdelávaní za účasti všetkých kľúčových aktérov. „Skúsme spojiť sily a naozaj uskutočniť tú najväčšiu reformu školstva za posledných 25 rokov. Cítim, že je k tomu vôľa v školskej a akademickej obci, na strane Ministerstva školstva a konečne máme na to aj finančný balík. 2 miliardy eur musíme využiť naplno," zdôraznil minister v panelovej diskusie s poslancami Národnej rady SR Ľubomírom Petrákom, Veronikou Remišovou a Martinom Poliačikom a Jozefom Turčánym, výkonným podpredsedom ZMOS.

Diskusiu o vývoji školstva a možnostiach spolupráce pri tvorbe vzdelávania bola kľúčovou témou odbornej konferencie súkromných škôl Stavanie mostov. „Diskutovali sme o tom, čo potrebujú nielen súkromné školy, ale všetky školy na Slovensku," zhrnula diskusiu Saskia Repčíková, prezidentka Asociácia súkromných škôl a školských zariadení Slovenska (ASŠaŠZS) a zdôraznila, že treba vyvracať aj mýty o súkromných školách, napr. o ich nekvalite, pretože: „súkromné školy dominujú vo všetkých národných testovaniach.

V Testovaní 5 sme najlepší vo všetkých testovaných predmetoch, takisto v Testovaní 9 dosahujeme nadpriemerné výsledky, v Maturite súkromné školy dominujú v matematike a v jazykoch a v testovaní PISA neštátne školy dosahujú o 50 bodov lepšie výsledky ako študenti verejných škôl a aj svojím nízkym počtom škôl dokázali zlepšiť celoštátny priemer výsledkov v meraní PISA o 10 bodov".

Na konferencii, ktorú pripravila Asociácia súkromných škôl a školských zariadení Slovenska (ASŠaŠZS), sa zúčastnilo takmer 150 zriaďovateľov a riaditeľov súkromných škôl a školských zariadení na Slovensku a 20 hostí, medzi ktorými boli aj aj partneri z Českej republiky (Mgr. Vladimír KOLDER, predseda a Petr FLAJŠAR, člen Rady Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska) a predstavitelia odborových a záujmových združení škôl.

V diskusii rezonovalo Programové vyhlásenie vlády v časti Vzdelávacia politika, ktoré Vláda SR prijala len jeden deň pred konferenciou, a očakávaný vývoj systému vzdelávania na Slovensku v nasledujúcom období a v dlhodobom horizonte. Konferencia bola súčasťou dvojdňového stretnutia, počas ktorého účastníkov absolvovali odborné semináre, prednášky, návštevy úspešných školských zariadení v Trnave, ako aj tematické workshopy.

Minister školstva Peter Plavčan. *Foto: autor*

ASŠaŠZS vznikla v roku 1994, jej poslaním je ochrana slobody voľby vzdelávacej cesty, ochrana postavenia a záujmov súkromných škôl a školských zariadení na Slovensku a presadzovanie ich rovnoprávneho postavenia v zmysle demokratických princípov vzdelávacej politiky.

Súkromné školy v školskom roku 2015/2016

Druh školy	Súkromné	Cirkevné	Spolu S+C	Štátne	Spolu S+C+Š
MŠ	127	74	201	2734	2935
ZŠ	52	118	170	1943	2113
ZUŠ	153	11	164	199	363
JŠ	13	1	14	27	41
Gymnázia	38	57	95	149	244
Konzervatória	10	1	11	6	17
SOŠ	85	19	104	346	450
Špeciálne školy	33	18	51	384	435
SPOLU	511	299	810	5791	6601

Konferencia súkromných škôl Stavanie mostov

Merania PISA – čitateľská, matematická a prírodovedná gramotnosť 15-ročných žiakov ZŠ a SŠ

Štúdia OECD PISA zisťuje výsledky vzdelávania z pohľadu požiadaviek trhu práce (t. j. funkčnú gramotnosť žiakov z hľadiska teórie celoživotného vzdelávania sa) a sústreďuje sa na žiakov v posledných rokoch povinnej školskej dochádzky.

Realizuje sa od roku 2000 v trojročných cykloch. Hlavnou testovanou oblasťou prvého cyklu štúdie OECD PISA bola čitateľská gramotnosť. Slovenská republika, už ako členská krajina OECD, sa prvýkrát zúčastnila štúdie PISA v roku 2003, keď bola hlavnou sledovanou oblasťou matematická gramotnosť. Poslednou z troch obmieňaných oblastí je prírodovedná gramotnosť, ktorá sa prvýkrát stala hlavnou skúmanou oblasťou v roku 2006. Každý cyklus štúdie OECD PISA skúma všetky tri oblasti (gramotnosti), jednu ako hlavnú a dve ako doplnkové.

Porovnania výsledkov žiakov súkromných škôl na Slovensku

- V matematickej gramotnosti bol výkon slovenských študentov súkromných škôl na úrovni 520 bodov, kým študenti verejných škôl dosiahli výkon na úrovni 478 bodov. Študenti slovenských súkromných škôl tak dosiahli výsledky nad hodnotou priemerného výkonu krajín OECD, nastavenou na 501 bodov, ale dosiahli aj o bod vyššie priemerné skóre, ako študenti všetkých škôl z Fínska.
- Bodové skóre študentov súkromných škôl v čitateľskej gramotnosti bolo 513 bodov oproti 458 bodom, ktoré získali študenti verejných škôl. V tejto kategórii je rozdiel medzi súkromnými a verejnými školami najväčší.
- Výkon študentov slovenských súkromných škôl v prírodovednej gramotnosti bol na úrovni 508 bodov, kým študenti verejných škôl dosiahli 468 bodov.
- Vo všetkých sledovaných kategóriách teda študenti súkromných škôl, aj keď ich bola len necelá desatina, vylepšili priemerne o 10 bodov aj celkové skóre všetkých študentov slovenských škôl, zaradených do merania PISA 2012.

Stella Hanzelová

Žiačka ZŠ navrhla polep pomaľovanej električky, ktorá jazdí po bratislavských uliciach

Do bratislavských ulíc pribudla električka, ktorej polep navrhla žiačka základnej školy v rámci súťaže „Doprava v meste bez áut“, ktorú vyhlásilo hlavné mesto pri príležitosti Európskeho týždňa mobility 2015. Do súťaže sa zapojili deti druhého stupňa základných škôl, základných umeleckých škôl a centier voľného času, aby oživili dopravné prostriedky mestskej hromadnej dopravy a zároveň tak dali celej Bratislave na známosť svoje predstavy o alternatívach k osobnej automobilovej doprave v meste.

Hlavnou myšlienkou súťaže bola prezentácia alternatívnych spôsobov dopravy spojená s ekológiou, zdravým životným štýlom a zároveň zatraktívnením verejného priestoru. „Zadanie pre naše deti bolo jasné: namaľovať, ako by sa presúvali po meste bez áut, ukázať nám ich predstavy a predstaviť nám ich obľúbené formy dopravy,“ vysvetlil zadanie súťaže primátor Bratislavy Ivo Nesrovnal. „Oceňujem kreativitu všetkých zapojených diel, víťazný návrh však môže byť len jeden. Víťazke úprimne gratulujem. Každý, kto bude cestovať našou pomaľovanou električkou, uvidí na nej práve jej víťazný návrh,“ dodal primátor.

Súťaž „Doprava v meste bez áut“ vyhlásilo mesto v minulom roku v rámci Európskeho týždňa mobility. Do súťaže sa zapojilo 10 škôl a odborná porota posúdila celkovo 62 výtvarných diel. Víťazným projektom sa stal návrh žiačky 9. ročníka Základnej školy Medzilaborecká - Olivie Klein. „Práca je vytvorená úsilím využiť ruky a nohy mladých ľudí, ktorí sa neboja športovať, urobiť niečo pre seba, pre svoje zdravie a tiež pre zdravie Bratislavy,“ zhodnotila víťazné dielo Iveta Hajduová, riaditeľka ZŠ Medzilaborecká, na ktorej víťazka študuje.

Primátor Bratislavy Ivo Nesrovnal s riaditeľkou ZŠ Medzilaborecká Ivetou Hajduovou a autorkou víťazného návrhu Oliviou Klein.
Foto: Marek Velček

Na snímke električka s víťazným návrhom.
Foto: Marek Velček

Súťaž zorganizovalo hlavné mesto SR Bratislava v spolupráci s Dopravným podnikom Bratislava pre deti základných umeleckých škôl, základných škôl a centier voľného času. Deti mohli navrhnúť grafický vizuál polepu električky, ktorý predstavuje formu alternatívnej dopravy vo vzťahu k osobnej automobilovej doprave v meste. Cieľom bolo zapojiť mládež a takisto aj verejnosť do uvažovania o alternatívnych formách dopravy a zároveň motivovať ľudí cestovať mestskou hromadnou dopravou. Súťaž odštartovala počas Európskeho týždňa mobility 2015 (september 2015) a trvala do konca roka 2015.

Európsky týždeň mobility (ETM) je kampaň zameraná na zvýšenie povedomia mestskej verejnosti o využívaní verejnej dopravy, bicykla a pešej chôdze pre potreby mobility. Povzbudzuje mestá a samosprávy Európy v podpore alternatívnych spôsobov dopravy a investovaní do novej nevyhnutnej podpornej infraštruktúry. Už tradične sa do kampane zapája aj Bratislava.

Ivana Skokanová,
hovorkyňa Magistrátu
hlavného mesta SR Bratislavy

Sosna rozbieha projekt „Ide sa do lesa!”

Práve v týchto dňoch o .z. SOSNA rozbieha na Slovensku ojedinelý projekt, ktorý bude obsahovať 50 aktivít, ktoré by deti mali zažiť skôr, než dosiahnu vek 13 rokov. Projekt dostane deti nielen do lesa, ale pripomenie im staré hry, ktoré hrávali kedysi aj ich rodičia. Do projektu s názvom „Ide sa do lesa!“ sa zapoja školy z Košíc a Spišskej Novej Vsi. Plánované aktivity pomôžu rodičom aj učiteľom, aby sa ich deti dobrodružnou a hravou formou vrátili do prírody, kde si odbúrajú stres, agresivitu, zlepšia si sústredenie, motoriku a logický úsudok.

Stále viac rodičov si uvedomuje, že ich deti vyrastajú prakticky bez kontaktu s prírodou, bez pohybu v prírode, bez dobrodružných hier na lúkach, v lesoch a pri potokoch. Pritom, ešte si väčšina z nich pamätá, ako na svahoch „váľali sudy“, ako na rieke „hádzali žabky“, ako stavali na potoku hrádzku alebo mlyn, ako si v lese stavali „bunker“, alebo ako si z trávy robili „píšťalku“.

Pohyb v prírode je pre vývoj detí absolútne kľúčový aj pri ich vzdelávaní. Deti pohybujúce sa v prírodnom prostredí majú oveľa lepšie vyvinutú motoriku, schopnosť logického úsudku a rýchleho rozhodovania a sú pokojnejšie. Pohyb v prírode u žiakov spôsobuje lepšie sústredenie, zlepšenie pamäti a potlačenie agresivity. Preto je najvyšší čas, aby školy aktívnym a hravým spôsobom prilákali žiakov do prírody. Škôl, ktoré by svoje deti aspoň raz za čas posielali aj do prírody, je však u nás ako šafranu. SOSNA chce tento stav zmeniť k lepšiemu prostredníctvom projektu „Ide sa do lesa“.

Občianske združenie SOSNA sa už 23 rokov zameriava na environmentálnu výchovu a vzdelávanie. Naše aktivity uskutočňujeme v Ekocentre SOSNA v obci Družstevná pri Hornáde, blízko Košíc. Na základe inšpirácií, ktoré sme našli u britskej organizácie National Trust, sme sa rozhodli, že prostredníctvom atraktívnych zážitkovo-ekologických vzdelávacích programov privedieme deti späť do prírody, tak aby sa o nej a v nej mohli učiť aj hýbať.

V rámci projektu bude vytvorený Súbor aktivít, ktorými žiaci hravou a pohybovou formou spoznajú prírodu. Budú pripravené školenia pre učiteľov, ktorí budú v projekte spolupracovať.

Pripravený súbor hier a ich metodika sa odskúšajú na pracovnom seminári SOSNY s učiteľmi, ktorí ich budú testovať vo svojich triedach. Deti čaká 5 zaujímavých okruhov aktivít - Dobrodruh, Objaviteľ, Lesný muž - lesná žienka, Prieskumník a Strážca. Po odskúšaní a vyhodnotení najvhodnejších hier a po vyškolení pedagógov v metodike sa obrátime aj na širokú verejnosť rodičova detí.

Viac informácii nájdete na stránke www.sosna.sk

Štefan Szabó
Sosna o.z.

Škola s férovým prístupom ku každému

Naša škola fungovala do 30. júna 2015 ako celkom obyčajná a normálna základná škola, podobne ako ostatné výchovno-vzdelávacie inštitúcie na etnicky zmiešaných územiach Slovenska. V heterogénnych triedach sa u nás vzdelávali žiaci z rôznych menšinových skupín. Od septembra 2015, keď vznikla nová škola v našom meste, si veľká časť rodičov našich bývalých žiakov zvolila pre vzdelávanie svojich ratolestí novú inštitúciu. V našej škole ostalo deväť žiakov maďarskej národnosti medzi 431 žiakmi pochádzajúcimi zo sociálne znevýhodneného prostredia, z rómskych rodín.

Tak sa stala z našej „normálnej" školy taká, ktorú verejnosť často označuje za „nenormálnu". Veru obavu zo zloženia našej malej komunity mal asi každý z nás. Ako sa po čase ukázalo, strach bol predovšetkým na strane nás dospelých - obávali sme sa pokojného spolunažívania detí. Túžili sme po tom, aby bolo školské prostredie prospešné pre každého žiaka, aby dokázalo zohľadniť jeho individualitu a zároveň naplniť jeho potreby. Situácia bola špecifická aj v tom, že v kolektíve ostali i dve mimoriadne nadané a inteligentné žiačky, ktoré preukazovali svoj talent predovšetkým v oblasti umenia a kultúry. Vynárali sa otázky, či dokážeme zabezpečiť plnohodnotný a férový prístup ku každému, či je možné zvládnuť situáciu i v emocionálnej rovine, či sa samotné deti dokážu vzájomne akceptovať, začleňovať...

Priestory v ZŠ Moldava nad Bodvou

Pre deti nie je odlišnosť kultúr problémom

Ťaživý pocit neistoty sa však začal rozplývať už počas prvého spoločného školského výletu. Cestou do košickej ZOO sa jedno malé dieťatko pred nástupom do autobusu rozplakalo. Bolo vystrašené z cestovania, rodičia ho zrejme prvýkrát vypravili na cestu do neznáma. Maďarské dievčence sa naň pozerali s údivom na tvári, nevedeli pochopiť nepríjemnú situáciu. Po rozhovore s učiteľmi pochopili, že čo je pre ne samozrejmosťou, je pre väčšinu žiakov našej školy skôr vzácnosťou.

Postupne si začali viac vážiť svoje rodinné zázemie, posilnilo sa ich sociálne cítenie voči ostatným. Pri ďalších spoločných aktivitách sa detské tváričky rad-radom rozžarovali a spolunažívanie i miera spolupatričnosti s ostatnými kultúrami začali prerastať do funkčnej multikultúrnej integrácie.

Začiatkom apríla prišli za nami naše nadané žiačky s úžasným nápadom. Pripravili vlastnú divadelnú hru, rozprávku o ambicióznej a zlomyseľnej princeznej. Rozdelili si úlohy, predstavenie nacvičili a predviedli našim najmenším. „Nulťáci" s obdivom a úžasom na tvári prežívali každý moment vzácneho predstavenia. Citlivé gesto týchto ratolestí vyčarilo slzy v očiach celého nášho kolektívu. Vystreté ruky mladých umelkýň prizvali do spoločného tanca všetko obecenstvo. Deti poukázali na skutočnosť, že odlišnosť kultúr pre ne nepredstavuje žiadny problém.

Individuálny prístup a motivácia

Zmena v štruktúre našej školy si vyžiadala aj prispôsobenie a zmenu doterajších vízií, cieľov a priorít. Do popredia sa dostala úloha nastavenia nového konštruktívneho plánu výchovy a vzdelávania. Strategické ciele školy sme orientovali predovšetkým na motiváciu, rozvíjanie nadaných žiakov, podporu individuálneho začlenenia žiakov, na prevenciu sociálno-patologických javov a zvyšovanie všeobecnej vzdelanosti. Od začiatku školského roka sa pravidelne organizujú motivačné zájazdy. Koncom septembra sme navštívili ZOO v Košiciach, v decembri si mohli žiaci pozrieť detské baletné predstavenie Luskáčik v Štátnom divadle Košice, v marci divadelnú hru O troch prasiatkach v priestoroch Malej scény, v apríli botanickú záhradu.

Návšteva Botanickej záhrady Košice.

Zdroj: ZŠ Moldava nad Bodvou

V rámci preventívnych programov sme doposiaľ absolvovali štyri prednášky s MUDr. Katarínou Spišákovou, ktorá formou prezentácií a besied rozšírila rozhľad našich žiakov v oblasti zdravia. Úzko spolupracujeme s terénnymi sociálnymi pracovníkmi nášho mesta. Od septembra sa intenzívne vzdelávajú aj naši pedagogickí zamestnanci. V rámci svojho voľného času sa zúčastňovali na rôznych vzdelávacích aktivitách s tematikou integrácie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v bežnej triede (pod vedením pracovníčky CŠPP Košice PaedDr. Dalmy Strusz), výchovy a vzdelávania žiakov s vývinovými poruchami správania (pod vedením Mgr. Andrey Oroszovej, PhD.), riešenia konfliktov v školskom prostredí (pod vedením Márie Kulcsárovej). Pani Kulcsárová sa venuje súbežne skupinám žiakov aj učiteľov.

Úspechy sa dostavili

O úspechoch našej doterajšej práce vypovedá aj to, že po prvýkrát otvárame deviatu triedu pre našich žiakov pochádzajúcich z rómskeho prostredia. V minulosti neboli zo strany rodičov podávané žiadosti o získanie nižšieho sekundárneho vzdelania, po ukončení povinnej školskej dochádzky boli žiaci prijímaní na dvojročné štúdiá alebo sa o ďalšie štúdium vôbec nezaujímali. Naši ôsmaci sa cítia na našej škole dobre, sú spoľahliví, nápomocní. Často im zverujeme rôzne úlohy pri organizácií školských projektov a celoškolských akcií. Medzi naše najúspešnejšie aktivity patrí školský deň pri príležitosti Medzinárodného dňa Rómov, kde sme mali stanovištia s interaktívnymi aktivitami: tanečný dom rómskych ľudových tancov, pletenie košíkov a metiel (tradičné remeslá), pečenie cigánskeho chleba-čapati (tradičné rómske jedlá), cigánska hudba (spolupracovali rodičia, terénni sociálni pracovníci a priatelia školy), tvorivé dielne - súvisiace so sviatkami a významnými dňami. A tiež školský projekt Týždeň Zeme a motivačné zájazdy.

Rodičia opäť prihlasujú deti do tejto školy

Ďalším dôkazom nášho úspechu je fakt, že v zápisnom období bola opätovne prejavená dôvera voči našej škole aj zo strany rodičov maďarskej národnosti.

Dobrým príkladom sú naše kolegyne, ktoré ako prvé zapísali svojich predškolákov do našej školy. Ich voľbu zrejme ovplyvnil aj fakt, že samy vidia jasné ciele, konštruktívne plány a príjemné prostredie s úžasne zariadenými triedami, modernú vybavenosť a množstvo kvalitných didaktických pomôcok, ktoré nás obklopujú.

Po počiatočných obavách a neistote konštatujem, že sa naša škola stala dobre fungujúcou výchovno-vzdelávacou inštitúciou a môže slúžiť ako príklad pre podobné zariadenia, ktoré sa musia vysporiadať s obdobnými problémami. Dnes už môžeme konštatovať, že vynaložené úsilie nebolo márne aj vďaka tímu vytrvalých ľudí, ktorí nám nezištne pomáhali a pomáhajú pri naplnení našich cieľov.

PaedDr. Andrea Papp
riaditeľka ZŠ s vyučujúcim jazykom maďarským
Moldava nad Bodvou

Vyrob si a hraj, čas si užívaj!

Poznáte to - zvedavé a hravé deťúrence v škôlkách a školách. A samozrejme aj doma. Čo im vymyslieť? Ako ich zabaviť? Učiteľské noviny prinášajú návody na rôzne hry z PET fľiaš, ktorých autorom je Ján Rideg.

PET basketbal

Do celej PET fľaše sa zasunie plastová hadica, používaná napr. pri polievaní záhrady. Na túto hadicu nasunieme časť upravenej PET fľaše s bočným otvorom (obrázok PET basketbal). Takto vzniká univerzálny basketbalový stojan. Ako "basketbalová" lopta sa použije stolnotenisová loptička, alebo loptička molitanová, tenisová, gumová a pod. Podľa veľkosti loptičky upravíme aj veľkosť spomínaného bočného otvoru. Stabilitu stojana vytvoríme pomocou napr. piesku, štrku, ktoré sa vložia do spodnej časti stojana (cca do 20 % objemu PET fľaše).

Vlastná hra

Spomínané loptičky sa hádžu buď priamo do koša v hornej časti stojana, alebo nepriamo - hodením loptičky najprv na plochu pred basketbalovým stojanom, alebo hodením loptičky na PET fľašu uloženú vo vodorovnej polohe pred stojanom. Lopta by mala následne dopadnúť do koša basketbalového stojana. Po vypadnutí lopty z koša (za čo sú body pripočítané hráčovi) pokračuje hra padnutím lopty do papierovej podložky na vajcia, čo sa tiež boduje, napr. označením bodových miest na spomínanej podložke.

Poznámka

Basketbalový stojan môžeme položiť na podlahu, stôl či zavesiť na stenu, dvere a pod.

Basketbalové kolky

PET guli

Ide o novú originálnu hru pre deti a dospelých, ktorú si môžu vyrobiť sami a následne sa s ňou hrať, ako i esteticky upraviť samolepkami a fixkami. Hru si urobíme z PET fľiaš používaných na osviežujúce nápoje a pod. PET fľaše majú mať (pre jednoduchší spôsob výroby hry) hladkú valcovú plochu bez zbytočných konštrukčných ohybov. Kužeľovú časť PET fľaše, kde je otvor a uzáver, odrežeme plochým vysúvacím nožom, používaným napr. pri rezaní tapiet. Odrezanú kužeľovú časť zasunieme späť do valcovej časti fľaše, ale v obrátenej polohe, než bola v pôvodnej fľaši. Spodná časť tohto kužeľa lícuje s odrezanou časťou valca. Následne tieto dve časti spojíme plastovou lepiacou páskou, a to polovicou jej šírky na kužeľovej ploche a polovicou šírky na valcovej ploche. Potom do valca vhodíme cez otvor kužeľovej časti sklené guličky bežne dostupné v obchode. Priemer týchto guľôčok je asi 15 mm. Optimálne je použitie piatich guľôčok. Kužeľovú časť uzavrieme vyrezanou spodnou časťou z inej PET fľaše, ktorá má rovnakú konštrukciu a tvar ako prvá fľaša. Túto spodnú časť fľaše odrežeme v časti, kde už prechádza od tvarovaných piatich rebier do valcovej časti. Potom túto rebrovanú nádobku zasunieme do kužeľovej časti tvoriacej sa hry (rebrovanou časťou do kužeľa). Aj túto časť spojíme lepiacou páskou spôsobom, ako sme to uviedli pri spoji kužeľovej a valcovej časti.

Basketbal

Vlastná hra

Hráč drží v ruke vytvorenú hru v zvislej polohe a vyhadzuje guličky jemne do priestoru valca tak, aby tieto postupne padali do voľného otvoru kužeľa. Po prepadnutí všetkých guľôčok cez otvor sa hra končí. Guľôčky sa môžu opäť cez otvor v kužeľovej časti vrátiť do pôvodnej polohy a hra sa môže začať znovu.

Bodovanie hráčov

Vyhráva ten, kto dostane päť guľôčok cez otvor kužeľovej časti pri najmenšom počte zvislých nadhodov. Počet hodnodení počíta rozhodca alebo iný hráč alebo aj učiteľ. Pre objektívnosť výsledkov odporúčam zopakovať hru trikrát za sebou a počet nadhodení deliť troma. Aby sme predišli nadmerne dlhej hre, môžeme stanoviť maximálny počet nadhodov v jednej hre, napr. 20. Ak hráč nevhodí do otvoru všetky guľôčky na dvadsať nadhodení, počíta sa mu v hre dvadsať nadhodení plus počet guľôčok prepadnutých cez otvor. Iné sposoby hodnotenia si môžu hráči vytvoriť sami.

Koľajnička

Hra pozostáva z dvoch vrchných častí PET fliaš, v ktorých sú vyrezané otvory (zaoblené). Do týchto vrchných častí (pozri obrázok) sa nasunie krátka rukoväť s plastických PE hadíc, ktoré sa

Využitie PET fliaš pri hrách

používajú pri polievaní záhrad. Na hrdlá upravených fliaš upevníme gumový motúz o priemere cca 2-3 mm (najlepší motúz na tento účel je dostať najmä v galantériach).

Postup hry

Do jedného vrchnáku sa uloží stolnotenisová loptička. Hráč, ktorý drží obidva vrchnáky v rukách napne gumový motúz, ktorý vytvára prakticky dve koľajničky. Hráč presúva loptičku z vrchnáka na motúzovú koľajničku. Potom z koľajničky vyhodí loptičku hore, ktorú následne musí zachytiť do jedného z vrchnákov. Hra pokračuje tak, aby hráč zachytil loptičku v druhom vrchnáku. V dalšej časti hry sa loptička musí opäť dostať na koľajničky, medzi dva vrchnáky. Následne sa gumová koľajnička uvoľní tak, že hráč priblíži k sebe dva vrchnáky. Stolnotenisová loptička potom padá smerom dolu. Pod gumovými koľajničkami je na podlahe uložená PET fľaša s odstránenou hornou časťou a fľaša predstavuje valcovitú nádobu. Hráč má uvoľniť loptičku z gumovej koľajničky tak, aby padla do upravenej PET fľaše.

Basketbalové kolky

Pod basketbalový kôš na ihrisko položíme PET fľaše v zvislej polohe naplnenej vodou (pieskom a pod.) a uzavreté vrchnáčikom . Prvá fľaša sa postaví na hraciu plochu pod stred kruhovej obruče koša. Ostatných osem fliaš sa postaví vedľa tej prvej vo vzdialenosti asi štvrtiny výšky prvej fľaše . Týchto osem fliaš sa postaví tak, že vytvárajú v pôdoryse na podlahe s prvou fľašou tvar rovnomerného kríža (posunutie kríža vždy o 45 stupňov). PET fľaše, ktoré použijeme počas hry sú väčšinou rovnakej výšky.

Vlastná hra

Basketbalovú loptu hádžeme do basketbalového koša ako pri bežnej hre. Loptu hádže hráč do koša tak, že stojí pred zoskupením PET fliaš na ihrisku a zo vzdialenosti primeranej veku a schopnostiam hráčov. Hra má byť plynulá a zaujímavá. Lopta padá - po úspešnom zásahu do koša zvisle na PET fľaše a tieto prevracia na ihrisko do vodorovnej polohy. Hra sa počíta na body, napr. 2 body za úspešný zásah do koša, plus dalšie 2 body za každú prevrátenú fľašu. Po každom úspešnom zásahu do koša sa môžu PET fľaše uložiť na pôvodné miesto. Pre plynulosť hry je dobré označiť na ploche ihriska polohu PET fliaš, napr. nafarbením kruhov o veľkosti priemeru fľaše. Variácia tejto hry môže pokračovať napr. kopaním či hádzaním basketbalovej lopty do PET fliaš, ktoré sú v zvislej polohe (analógia klasickej kolkovej hry). Vzdialenosť hráča kopajúceho alebo hádžuceho loptu od PET fliaš je taká, aby hra bola plynulá ale aj mierne náročná . Do tretice môže hráč hádzať loptu šikmo smerom k PET fľašiam, ale nie priamo do PET fliaš. Po odraze lopty na ploche ihriska v mieste medzi hráčom a PET fľašami musí lopta dopadnúť na PET fľaše a tieto prevrátiť do vodorovnej polohy. Hra pokračuje ďalej spočítaním bodov za prevrátené fľaše.

Poznámka

Hra je účinná len vtedy, ked je na kruhovej obruči basketbalového stojana namontovaný "kôš", tak ako pri klasickej hre na basketbal.

Zdroj: www.hryzpetflias.yw.sk

Koľajnička

PET guli

Autor hier Ján Rideg niečo o sebe

Volám sa Ján Rideg. Mamička ma volala Jantuľko, za čo som sa ako 6-7 ročný pred deťmi hanbil. Pochádzam z osady Solisko pri Lučenci. Tu som vyrastal do svojich 15-rokov. Vyštudoval som stavebné inžinierstvo a prakticky celý život som sa venoval ako špecialista strechám. Mojou záľubou však boli rôzne zlepšováky v stavebníctve. Z tohto titulu som bol ako popredný zlepšovateľ v bývalom Československu aj delegátom na 11. Svetovom festivale mládeže na Kube v Havane v roku 1978. Dnes som ako dôchodca ďalej činný a stále niečo vymýšľam. Tentoraz hry pre deti i dospelých s využitím plastových fliaš (PET) a doplnkov s minimálnymi nárokmi na financie. Ide o hry, ktoré mi v roku 2008 schválili aj na Ministerstve školstva Slovenskej republiky SR. Moje hry sa využívajú zatiaľ najmä počas letných táborov mládeže, v rôznych kluboch, ale hrali sa ich deti už aj v USA, Austrálii, Nórsku či Taliansku. Mojím heslom pri týchto hrách je: „Vyrob si a hraj, čas si užívaj!" Bezplatne som urobil pre deti asi 400 hier a sám sa hrám! Bližšie informácie a návody nájdete na www.hryzpetflias.yw.sk

Zdroj: www.hryzpetflias.yw.sk

Vyrobte si kvietok z papiera

Kvietok z papiera je jedným z nápadov, ako si vyzdobiť chodbu v škole, triedu, či dvere. Klasický kvietok si môžete poľahky dozdobiť podľa vlastnej fantázie. Pospájaním kvietkov prostredníctvom špagátu si vytvoríte kvetinovú reťaz.

Čo budeme potrebovať:

tvrdý kartón, lepidlo na papier, nožnice, papierové ruličky, štipce, vodou riediteľný lak, štetec, špagát, dekorácie na dozdobenie podľa vlastnej fantázie.

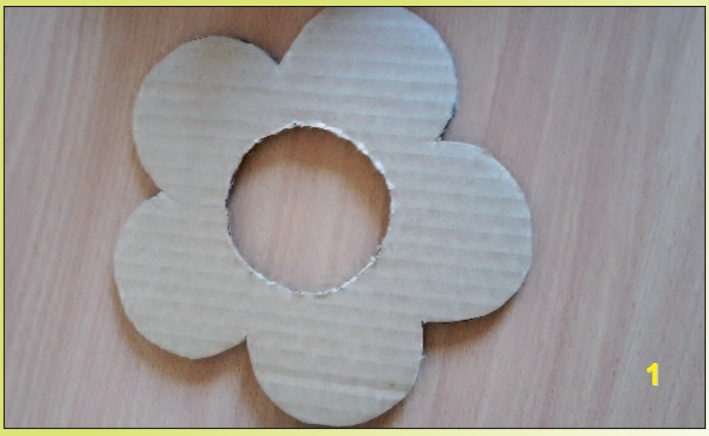

Postup:

Z tvrdého kartónu si vystrihneme kvietok. Bude nám slúžiť ako forma na opletanie, takže kartón by mal byť dostatočne pevný. Veľkosť kartónovej formy nám určí i veľkosť výsledného papierového kvietku.

Kvietok začneme omotávať papierovými ruličkami tak, ako je znázornené na obrázku. Aby nám lepšie ruličky držali okolo formy, vlepujeme jednu ruličku do druhej. Inak by sa nám mohlo stať, že sa nám ruličky rozpoja. Pri omotávaní kartónu ruličkami si pomáhame štipcom. Práve ten nám zabezpečí, aby sa nám ruličky pekne ovinuli okolo formy a neodtáčali sa.

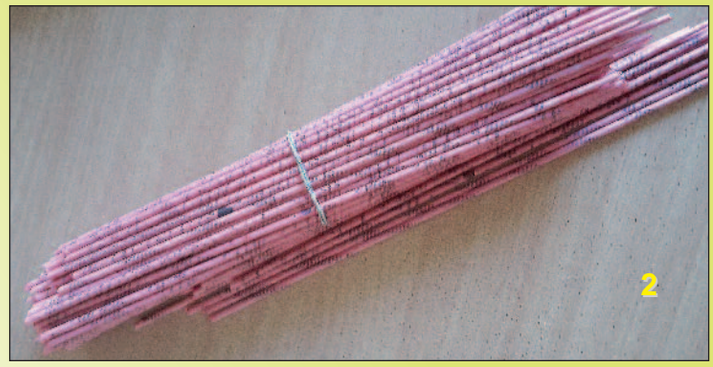

Ďalej budeme potrebovať papierové ruličky namorené vo farbe výsledného kvietku. Postup na výrobu papierových ruličiek sme zverejnili v jednom z predchádzajúcich čísel Učiteľských novín.

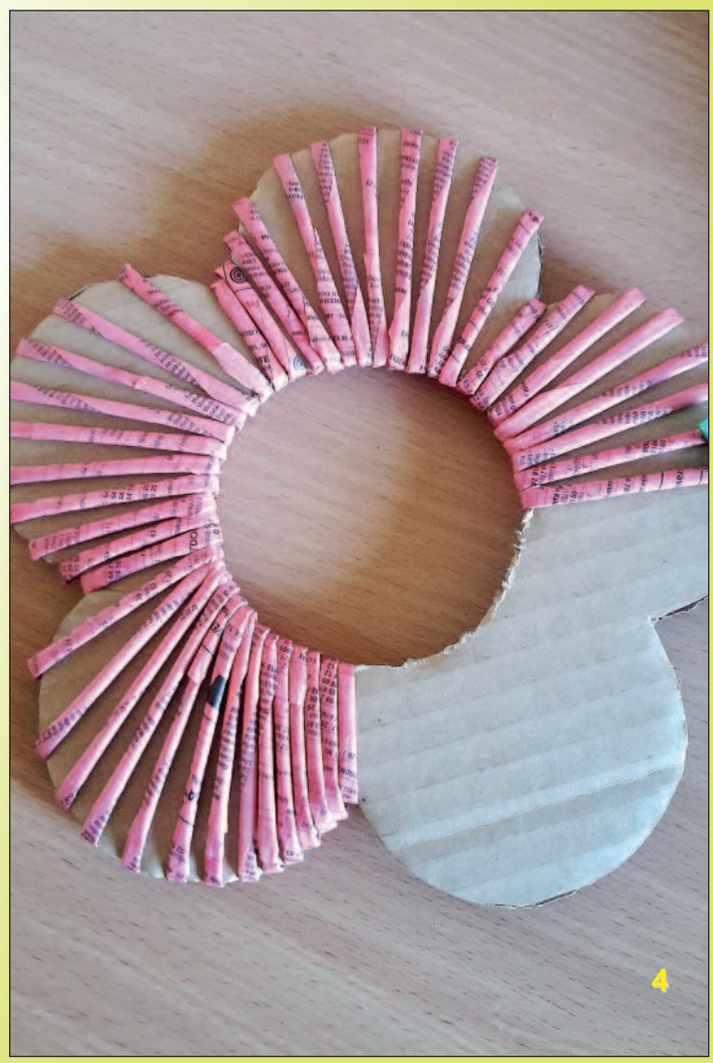

Formu z kartónu celú omotáme ruličkami. Výsledný kvietok je pekný vtedy, keď sa nám úplne podarí prekryť kartón ruličkami.

a vyzdobte si triedu

Výsledný papierový kvietok nám pekne ukáže vtedy, keď začneme ďalšiu vrstvu ruličiek obtáčať rôznymi smermi, poprípade rovno cez dva lupene kvietku .

Na formu z kartónu obtočíme niekoľko vrstiev ruličiek, pričom striedame ukladanie ruličiek rôznymi smermi. *Výrobu kvietkov týmto postupom zvládnu aj deti z nižších ročníkov základných škôl. Stačí, keď im pripravíme papierovú formu z kartónu a samotné ruličky. Dôkazom sú i tieto kvietky, ktoré tvorili deti.*

Výsledný kvietok nalakujeme vodou riediteľným lakom, aby sa pekne leskol a spevnel. Následne po zaschnutí laku kvietok vyzdobíme dekoráciami podľa vlastnej fantázie. V našom prípade sme naň prilepili tavnou pištoľou motýľa.

Na kvietok priviažeme špagát a môžeme ho zavesiť na dvere alebo na stenu v triede. Prostredníctvom tejto techniky si môžeme vyrobiť akýkoľvek tvar – kvietok, srdiečko, kruh, štvorec.

Dvojstranu pre Vás pripravila Mgr. Klaudia Duchoňová.
Kontakt: www.artmama.sme.sk nick: claudi1

Bezplatné workshopy pre učiteľov

Learn2Code spustilo začiatkom tohto školského roka viacero programátorských krúžkov pre deti od 8-12 rokov. Cieľom je rozšíriť krúžky priamo na školy v spolupráci s učiteľmi. Učiteľom ponúkajú bezplatný workshop v Košiciach, Žiline a Banskej Bystrici, na ktorom získajú všetky potrebné informácie pre samostatné vedenie krúžku vo svojej škole, vrátane kompletných materiálov a metodických postupov.

Obsah workshopu:

- oboznámite sa s nástrojmi a možnosťami prostredia Scratch,
- programátorské koncepty prostredia Scratch (cykly, podmienky, premenné, … až po klonovanie a procedúry),
- vytváranie vlastných hier a animácií.

Cieľ workshopu:

- príprava učiteľa pre samostatné vedenie programátorského krúžku na vlastnej škole,
- oboznámenie so všetkými nástrojmi, vzdelávacími materiálmi a metodickými postupmi.

Požiadavky na učiteľa:

- nadšenie pre technológie a vzdelávanie v tejto oblasti,
- kreativita,
- nie sú potrebné programátorské znalosti

WORKSHOP TRENČÍN

Miesto: ZŠ Dlhé Hony 1, 911 01 Trenčín
Termín: 16. máj 2016

WORKSHOP KOŠICE

Miesto: Vzdelávacie IT centrum Telegrafia, Lomená 1655/1, 040 01 Košice
Termín: 25. máj 2016

WORKSHOP ŽILINA

Miesto: Dom odborov Žilina, Antona Bernoláka 51, 010 01 Žilina
Termín: 26. máj 2016

WORKSHOP BANSKÁ BYSTRICA

Miesto: BIC Banská Bystrica, Rudohorská 33, 974 11 Banská Bystrica
Termín: 27. máj 2016

Viac informácii nájdete na stránke blog.learn2code.sk.
V prípade otázok je vám k dispozícii email: skoly@learn2code.sk.

Zdroj: Learn2Code

„Opera nás zabáva...“

hudobné centrum MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Cyklus hudobno-výchovných predstavení pre deti a mládež - cestujúce hudobné divadlo v trvaní 45 minút.

V aktuálnej ponuke:

● W. A. Mozart
Čarovná flauta
● G. Donizetti:
Nápoj lásky
● B. Smetana
Predaná nevesta

...a mnoho ďalších výchovných koncertov a predstavení v ponuke
HUDOBNÉHO CENTRA
www.hc.sk
www.detskaopera.sk
Telefón: 02/2047 0220
Mobil: 0903 453 611
0918 497 237
Email: info@spev.sk
lubica.sucha@hc.sk

Foto: Roderik Kučavík

Učiteľské noviny * Periodikum o školstve a vzdelávaní * Vydáva: Učiteľské noviny, o. z. * **Adresa a sídlo redakcie:** Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava * **IČO vydavateľa:** 42 418 089 * **Šéfredaktorka:** Mgr. Martina Baumann, mobil: 0948 038 354, e-mail: miksova@ucn.sk * **Redaktorka:** RNDr. Milica Šarmírová * **Štatutárny zástupca:** Mgr. Martina Miksová * **Facebook:** www.facebook.com/ucitelskenoviny * Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok príspevku a vykonať v rukopise potrebné štylistické a ďalšie úpravy tak, aby sa nestratil význam a obsah príspevku. Redakcia môže rozhodnúť aj o nezaradení príspevku na publikovanie. Redakcia sa nemusí stotožňovať s obsahom a názormi prezentovanými v príspevkoch * Majiteľmi ochrannej známky Učiteľské noviny sú OZPŠaV SR a MŠVVaŠ SR. Za štylistickú a jazykovú úroveň príspevkov zodpovedajú ich autori, v redakcii príspevky neprechádzajú jazykovými korektúrami * Učiteľské noviny sa distribuujú zadarmo * **Periodicita vydávania:** mesačne s výnimkou letných prázdnin * **Zadané do tlače:** 16. mája 2016 * **Registračné číslo** MK EV 5217/15 ISSN 0139-5769.